

Tärä Tikani Pablokwe Nitre Romanobokrä Romanos

Tärä ne tikaka abko Pablo. Niara nämane nüne juta Corinto kä 57 angwane, tärä ne tikani kwe nütüta. Bäre niara tö namani rikai basare nitre tödekaka Jesubti nünanka Romate yeye, akwa kä ñan namani kwen ie nänkrä. Ye mden kisete, tärä ne tikani kwe nitre tödekaka Jesubti nünanka juta Romate kräke, Jesukristo käkwe dre dre nuenbare kräke mikakäre gare ietre. Bäsi niaratre jökrä abko ñakare israelitare, akwa niaratre yekri ni israelita tödekaka Jesubti nämane gätäre ben arato. Nitre israelita tödekaka Jesubti ye abko nämane bike kri nitre tödekaka Jesubti ñakare israelitare yebtä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé nitre israelita dianinkä käne aisete. Ye mden kisete kukwe namani nokre nitre tödekaka Jesubti ngätäite Roma yete.

Ne aisete, ni jökrä israelita ya, ñakare ya abko ja kwrere jökrä Ngöbö ngwärekwé, ye abko Pablo tö namani mikai gare tärä nebti. Bäre käne abko, ni jökrä käkwe Ngöbö mikani ngwarbe jae, aisete ngite Ngöbö ngwärekwé abko Pablokwe mikani gare ietre. Yebti, Ngöbö kukwei kuin Jesubtä, ye aibehti Ngöböta ni israelita amne ni ñakare israelitare dentari ja kwrere jökrä abko Pablo tö namani mikai gare ietre. Erere arato, nita tödeke Jesubti, ye aibe köböire ni ñakare ngite mda Ngöböta niere nibtä amne tä ni kaen ngäbti abko Pablo tö namani mikai gare metre. Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye mikabtä täte abko Ngöbökwé

ni kadre ngäbti abko nitre israelita nämane nütüre, akwa ñakare kore Pablokwe niebare ietre. Ni ñan raba jändrän nuene jire chi Ngöbö moto mikakäre nuäre jakrä, abtä Ngöbökwé ni diandretari, akwa tödeka Jesubti, aibe köböire Ngöböta ni dentari abko Pablota niere tärä nebtä.

Pablota köbö kuin juen

¹ Ti Pablo abko ni klaboré Kristo Jesukwe. Ti ne mden kätä köbö kuin juen munye. Ti kārābare Ngöbökwé Jesu kukwei ngwianka amne ti dianinkä jenena Ngöbökwé ja kukwei kuin Jesubtä mikakäre gare. ² Ngöbökwé ja kukwei kuin Jesubtä ne mikadi gare abko niebare kira kwe ja kukwei niekä niekä köböire, ye mden abko tä tikani Ngöbö Kukwei Demenbtä. ³⁻⁴ Ngöbö kukwei kuin abko tä blite Ngöbö Odei Jesukristo ni Dänkienbtä. Niara dārebare ni bobre, di ñakare käre nebtä kwrere jrei David tukwe mrākākri. Amne Ngöbökwé mikaninta nire angwane, mikani ütiäte kri kwe amne niara abko Ngöbö Odei Di Kri abko Ngöbökwé mikani gare ja Üai Deme köböire. ⁵ Jesukristo ne köböire Ngöbökwé ja moto mikani kuin tikrä, kākwe ti mikani ja kukwei ngwianka. Angwane ti mikani sribikä jakrä kwe nitre ñakare israelitare käre jökräbti temen kārākäre tödeke Jesukristobti amne Jesukristo mikakäre täte. ⁶ Nitre kārābare Ngöbökwé rabakäre Jesukristokwe, ye ngätäite mun nünanka juta Romate tä siba rabakäre Jesukristokwe. ⁷ Ngöböta mun tarere amne mun kārābare kwe nünakäre deme jakrä. Mun ye abko krāke Ngöbö ni Rün nikwe amne Jesukristo ni

Dänkien raba ja moto mike kuin amne raba kä jäme mike mun jökräbtä, ie ti tö.

Pablo tö näin basare juta Romate

⁸ Bări käne ti mräkätre, Jesukristo köböire tita kuin niere Ngöbö tikweye mun itire itire btä, ñobtä ñan angwane munta tödeke Jesukristobti abko kädrieta kä jökräbti temen. ⁹⁻¹⁰ Tita sribire Ngöbökrä ja di ngöi jökrä. Tita kukwe kuin niara Odeibtä mike gare angwane, käre tita blite ben angwane, munta nuke töre käre tie abko gare kuin ie. Tita blite Ngöböbe angwane, Ngöbö tö ne ngwane, kä biandre kwe tie nebe basare mun kanti yete abko käre tita kärere Ngöböye. ¹¹ Tita blite kore ben, ñobtä ñan angwane bäri ti tö mun tuai angwane, ti köböire Ngöbö Üai rabadre ja di bien munye, mun moto mikakäre nuäre amne mun mikakäre nüne bäri dite Ngöbökrä, abkokäre ti tö näin mun kanti yete. ¹² Ye abko, ñan mun aibe rabadre dite Ngöböbtä, ie ti tö, akwa nikwe ja die mikadre kwärikwäri abko ie ti tö. Munta tödeke Jesukristobti amne tita tödeke bti arato, yebti nikwe ja die mikadre abko ie ti tö.

¹³ Ti mräkätre, ti namanina yäke bäre bäre nebe basare munye yete, akwa käre kukwe mda mda tä nebe ti jiete, abtä ti ngämi nebe mun kanti. Ti mräkätre tikwe, nitre ñakare israelitare nünanka kä mda kanti, tikwe ngwiani tödeke Jesubti, ye kwrere ti tö rikai nitre mun kanti yete ngwian tödeke Jesubti arato, abkokäre ti tö rikai nebe Roma yete. ¹⁴ Jata nebe ruen kore tie, ñobtä ñan angwane rürümon ütiä kri tibti Ngöbökwä ruen tie, aisete nitre griegore amne nitre ñakare griegore, nitre

töbtä amne nitre ñakare töbtä abko ¹⁵ ie ti tö Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mikai gare kisere abko erere ti tö näin niere mun nünanka juta Romate yeye.

¹⁶ Ngöbö kukwei kuin Jesubtä ye tita gaire ñakare, ñobtä ñan angwane kukwe kuin Jesubtä ye abko Ngöbö di kri ni diantarikrä. Ye abko nire nire kätä Ngöbö kukwe kuin Jesubtä ye mike era jae, kätä tödeke kwatibe Jesubti abko Ngöböta dentari, aisete Ngöbö kukwei kuin Jesubtä abko Ngöbö di kri ni diantarikrä—nitre israelita ara jire käne, yebti ni mda mda ñakare israelitare abko Ngöböta dentari kore arato. ¹⁷ Kukwe kuin Jesubtä abko Ngöbö di kri ni diantarikrä, ñobtä ñan angwane ni ngite ñakare mda Ngöböta niere abko mikata gare kukwe yebti. Nire nire kätä tödeke kwatibe Jesubti, ni ye aibe ngite ñakare mda Ngöböta niere. Ne aisete tödeka kwatibe Jesubti aibe ütiäte, mden erere tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä:

Tödeka kwatibe Ngöböbti, ye köböire ni ngite ñakare mda nieta Ngöbökwé. Ni ye aibe kákwe nünandi Ngöböbe. *Habacuc 2.4*
abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä.

Ngöbö moto romon tä mike gare

¹⁸ Mdakäre abko, ni jökrä kätä kukwe nuene kämekäme amne tä kukwe diän diän nuene bätäkä ngwarbe, erere tä ja mike ngite Ngöbö rüere. Erere arato, ni ye kätä kukwe käme nuene angwane, tä kukwe era metre Ngöböbtä ketebti jökrä. Ni ye rüere Ngöbö kä käinbti kätä ja moto romon mike gare. ¹⁹ Ngöböta ja moto romon mike gare kore, ñobtä ñan angwane kukwe rabadre gare nuäre Ngöböbtä erere gare kuin ni jökräye, ñobtä

ñan angwane Ngöbö ara jire kākwe mikani gare krörö: ²⁰ Kena dekā abti kā nūke mtare jāndrän dātebare Ngöbökwē, ye mdenbti kukwe tiebe tua ñakare Ngöböbtā abko tā nūke gare nie amne Ngöbö abko Ngöbö ño tā nūke gare nie arato. Ye mden kisete jāndrän jōkrā dātebare Ngöbökwē kena, yebtā nita tōi ngitiekā kuin metre angwane, Ngöbö di kri rabadī kārekāre amne niara abko Ngöbö era metre rükadre gare nie. Ne aisete ni kukwe kāmekāme nuenkā ñan raba ja ngite ñakare niere jire chi Ngöböye, ²¹ ñobtā ñan angwane Ngöbö nāmanena gare ietre, akwa ñan mikani ütiāte Ngöbö kwrere kwetre. Erere arato, jāndrän nuenbare Ngöbökwē krāke, yebtā kuin niebare ñakare kwetre ie, akwa jāndrän ngwarbe ütiāte ñakare abko jiebtī nikan-intre tōbīke ngwarbe mda amne, niaratre nikani tōbīke kukwe diān diān aibebtā.

²² Ja tōbtā kri nāmanentre niere, akwa ni tōi ñakare kwrere jire namani, ²³ ñobtā ñan angwane Ngöbö nūnanka kārekāre, ne krüte ñakare amne di kri bā nuāre abko mikani ütiāte ñakare kwetre, akwa ni ngwarbe kā nebtā tā krüte abko bā sribebare ngöböre kwetre jae. Erere arato, nukwā, jāndrän ngwarbe ngwarbe kānsenta, gwita amne jāndrän yorekā tementa abko bā sribebare ngöböre kwetre jae. ²⁴ Niaratre tōi kāmē kore, ye mdenbtā abko Ngöbökwē gibianinkā kaibe jae, amne kukwe kāmekāme mdei nāmane krübāte niaratre tōibtā, ye jiebtī Ngöbökwē tuanimetre niken abko erere nikani ja mīke gure bati bati amne kukwe diān diān mda mda nuen nāmane.

²⁵ Niaratre nikani kukwe ñakare era metre ye jiebtī abko krörö: Jāndrän dātebare Ngöbökwē

abko mikani ütiäte ngöböre jae kwetre amne käikitaninkä Ngöbö täte kwetre, akwa Ngöbö Jändrän Dätekä era metre ara jire abko mikani ütiäte ñakare kwetre amne käikitaninkä ñakare kwetre. Akwa Ngöbö ye aibe abko rabadre käikitaninkä kärekäre. Abko kore se. Amen. ²⁶ Ye mdenbtä Ngöbökwé gíbianinkä kaibe jae, kukwe gaidre kri ye aibe mdeita nebe krübäte ietre. Ne aisete meri kákwe ja mikadre gure ni brare ben abko mikanintbe Ngöbökwé nitre merire kräke, ye abko nitre merire kákwe mikani ngwarbe, kä nikani bike brare jae kwärikwäri. ²⁷ Ne kwrere arato, ni brare kákwe ja mikadre gure ni merire ben abko mikanintbe Ngöbökwé akwa, ye abko kitani temen nitre brarekwé. Abti nitre brare ruäre abko ja mdeita neme krübäte kwärikwäri ietre, kätä kukwe käme gaidre kri nuene jabtä kwärikwäri. Ye dokwäre abko, Ngöbö ara jire kätä mike ja ngie nuen metre.

²⁸ Ngöbö nämanena, ye nämane gare ni jökräye, akwa ñan tö namani mikai ütiäte janknu, abtä Ngöbökwé gíbianinkä kaibe jae töbike kukwe kämekäme aibehtä amne, kukwe käme ñan nuendre abko erere nuendre kwetre abkokäre. ²⁹ Ye erere tätre kukwe diän diän nuene bätäkä ngwarbe, amne kukwe bätäkä ngwarbe blo blo tätre nuene. Erere arato, tätre töbike kaibe jändrän kuinbtä jakrä amne töita jändrän ngututüre aibehtä. Erere arato, jändrän ni mdakwe abko ie töta nebe bäri kabre jakrä amne, ni ni mda kämikaka, ni ngüdrekä ngwarbe, ni ni ngökö ngwarbe, ni diän diän amne ni blitaka ngwarbe ni mda rüere. ³⁰ Amne tätre ñäke diän diän ni mda mda rüere amne mätä kri Ngöböbtä tätre

ja mike ütiäte ni mda mdabtä, jata nebe ruen kri ietre au, käta bike kri ni mda mdabtä, tätre kukwe kämekäme miketbe btin mda Ngöbö rüere amne ñan tätre meye amne rün kukwei mike täte. ³¹ Erere arato, Ngöbö tö dreye abko ñan tö mikai gare jae amne ñan tätre ja kukwei mike täte amne, tätre ni mda mda tarere ñakare amne ni mda mda ruentari tare ñakare ietre. ³² Ni jökrä kukwe nuenkä korekore abko dokwäre krütadre käreäre amne rabadre Ngöbö okwä bäre mento käreäre abko Ngöbökwé mikanintbe metre kore, ye abko gare kuin ni jökräye. Akwa tätre kukwe nuene kämekäme janknu. Erere arato, ni mda mda tä nebe kukwe nuene kämekäme kore okwäbti abko käita neme nuäre btäre tuare.

2

Ngöböta kukwe ükete metre ni jökrä kräke

¹ Akwa ma abko ni israelita, mata bike deme, käta nitre ñakare israelitare kite ngise kukwe käme nuenbtä. Akwa ma abko ngite ñakare Ngöbö ngwärekre, ye makwe ñan nütü jabtä, ñobtä ñan angwane mata ni mda mda kite ngise, akwa mata ja miketa ngite au arato, ñobtä ñan angwane ni mda mda tä ja mike ngite, ye kwrere jire mata ja mike ngite siba. ² Akwa ni ja mikaka ngite, ye rüere Ngöböta kukwe ükete amne, kukwe era metre btä tä kukwe ükete, ye gare kuin nie. ³ Akwa ma abko tä ni mda mda kite ngise kukwe käme nuenbtä angwane, mata ja mike ngite ja kwrere niaratrebe, yebtä abko Ngöbökwé kukwe ükadite munkrä, ye näire ni mikadi ja ngie nuen kwe angwane, makwe kwäräbedi abko makwe ñan

nütü jabtä. ⁴ Ngöbö bäri moto kuin abko mata mike ngwarbe jae angwane, mata dre dre nuene btä Ngöböta neme romon ñakare jötrö makrä. Akwa makwe kukwe kämekäme kitadre temen amne makwe tödekadre bti, abkokäre Ngöböta ja moto mike kuin makrä, käta ma ngibiare raire, ¿ye abko mata gain ñakare? ⁵ Akwa ma tä töbike kore angwane, ma tä ja dokwä mike ribi Ngöbökrä amne, ma ñan tö ja töi kwitaita Ngöbö kukwäre, aisete Ngöbökwé ni mikadi ja ngie nuen, ye ngäbti mata Ngöbö mätä ükekrö bäri jakrä. Ye näire Ngöbökwé kukwe ükadite era metre ni jökrä kräke angwane, ⁶ ni itire itire tä dre dre nuene, ye erere Ngöbökwé ütiä biandi krörö nie: ⁷ Ni ruäre rabadre käikitaninkä Ngöbökwé amne rabadre mikani ütiäte jae Ngöbökwé amne tö rabai nüne kärekäre Ngöböbe, abtä ja töi mikani kwatibe jändrän kuin nuene kärekäre Ngöbökrä, ni ye abko Ngöbökwé mikadi nüne kärekäre. ⁸ Akwa ni ruäre abko käta töbike jändränbtä kaike jakrä, käta trö kwite kukwe era metre Ngöbökwé yeye amne tä nekete kukwe kämenkri, ni ye abko btä Ngöbö mätä rabadi kri, käkwe mikadi ja ngie nuen. ⁹ Ne aisete ni kukwe nuenkä kämekäme erere käkwe ja tare nikadi kri amne moto rabadi nötöte krübäte ja jiebti arato ja tare nikabtä, ye abko nitre israelita ara jire käkwe ja tare nikadre käne kore. Erere arato, nitre ñakare israelitare käkwe ja tare nikadre. ¹⁰ Akwa nire nire käkwe jändrän nuenbare kuin kärekäre Ngöbökrä abko Ngöbökwé käikitadikä, käkwe mikadi ütiäte amne mikadi nüne jäme kwe, ye abko nitre israelita kräke käne amne nitre ñakare israelitare kräke arato. ¹¹ Ye kwrere

Ngöbökwe kukwe ükadite ni jökrä kräke, ñobtä ñan angwane ni ja kwrere jökrä Ngöbökrä amne ñan Ngöböta nitre israelita tarere bäri nitre ñakare israelitare kräke.

¹² Nitre ñakare israelitare abko ie Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye gare ñakare, kätä ja mike ngite, ye abko Ngöbökwé mikadi ja ngie nuen, akwa ñakare Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye yebti; akwa nitre israelita abko ie Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye gare bäri kuin, kätä mike ñakare ütiäte jae amne, tä ja mike ngite, nitre ye abko Ngöbökwé mikadi ja ngie nuen Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye yebti. ¹³ Ngöbökwé kukwe ükadite kore, ñobtä ñan angwane ñan nita Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye kukwei nuen jirekäbe abko köböire ni ñakare ngite mda Ngöböta niere nibtä; akwa Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye nita mike täte metre ta abko köböire ni ñakare ngite mda Ngöböta niere nibtä. ¹⁴ Nitre ñakare israelitare abko kwe Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ñakare, akwa kukwe ye tä dre nuemna, erere nitre ñakare israelitare tä nuene nierare ja töi jenbti angwane, kukwe nuenta kwetre ye abko kukwe biani nuendre Ngöbökwé nie ara jire kwrere. ¹⁵⁻¹⁶ Ye ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye kätä dre nuemna, ye erere nitre ñakare israelitare tätre nuene nierare ja töi jenbti angwane, kukwe ye tä niaratre töibtä tätre bä mike, aisete ñongwane tätre ja mike ngite amne ñongwane tätre ja mike ngite ñakare tä nuke gare au jabtä ietre. Ne aisete Jesukristo köböire Ngöbökwé kukwe ükadite ni jökrä kräke, ye näire kukweta kaibe tiebe nitre ñakare israelitarekwe, yebti abko

Ngöbökwe ükadite kräke. Angwane niaratre käkwe ja mikani ngite angwane, töi käme ara jire käkwe niaratre kitadi ngite o niaratre töi metre käkwe bä mikadi metre Ngöbö ngwärekre. Ne abko Ngöbö kukwei kuin Jesubtä dirita tikwe kätä niere.

Nitre israelita amne Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye

¹⁷ Mata ja israelita niere amne Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye, bti mata tödeke amne, mata ja gete Ngöböbe, bti ja ruen ütiäte kri mae. ¹⁸ Erere arato, makwe dre dre nuendre nünakäre metre, ie Ngöbö tö, ye garera mae, ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye kätä mike gare mae. ¹⁹ Abtä nitre ñakare israelitare, ie Ngöbö gare ñakare abko ma raba niken jie ngwena Ngöböye, ruen mae. Erere arato, nitre ie Ngöbö gare ñakare abko okwäte ma raba kä trä tikekä ngwiankäre Ngöböye, ruen mae. ²⁰ Mdakäre abko, nitre ñakare israelitare töbtä ñakare Ngöböbtä abko, ie Ngöbö gare ñakare abko ie ma raba dirire, ruen mae. Erere arato, nitre ñakare israelitare töi mräme Ngöböbtä ngäbäkre kwrere abko ma raba töi tike Ngöböbtä ruen mae, ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye kätä ma töi tike amne tä kukwe era metre Ngöböbtä mike gare mae, aisete mata töbike kore jabtä.

²¹ Akwa ma abko israelita, aisete ma rabadre Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirire nitre ñakare israelitare yeye mata nütüre, erere mata nuene. ¿Ye ñobtä abko ma ara jire ñan tä kukwe ye dirire käne au jae? ¡Niaratrekwe ñan godre dirita makwe ietre amarebti mata gore! ²² Erere

arato, meri ni mdakwe ñan mikadre ja ken, mata dirire nitre ñakare israelitareye, amarebti ma ara jire kâta meri ni mda mdakwe mike ja ken kân. Mdakäre abko, ngöbö ngwarbe tä neme tuen käme krübäte mae amarebti jändrän ütiäte ütiäte tä ngöbö ngwarbe juete abko mata goire. ²³ Erere arato, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye tä makwe, bti mata bike kri, akwa Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye ñan mikata täte metre makwe, aiseite kukwe ye arabe bti mata Ngöbö mike ngwarbe jae. ²⁴ Ye mden kisete, Ngöbö Kukwei tä tikani krörö mabtä:

Mun israelita ye mden köböite nitre ñakare israelitare tä ñäke blo Ngöbö rüere. *Isaías 52.5; Ezequiel 36.22*

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä mun israelitabtä.

²⁵ Mdakäre abko, mata ñäräkrä mike ma kwatabtä, Ngöböta ma bkäne bä mikakäre, akwa ti tö kukwe niei krörö mae: Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye, ye mata mike täte era metre jökrä, ye aibe angwane ñäräkrä mikani kwatabtä abko ütiäte Ngöbö ngwärekri; akwa Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye ma ñan tä mike täte jökrä, ye ngwane ñäräkrä mikani ma kwatabtä abko ñakare ütiäte Ngöbökrä. Amne ni ñakare israelitare ñäräkrä ñakare kwatabtä, ye kwrere jire ma tä nebe Ngöbö ngwärekri. ²⁶ Akwa ni ñakare israelitare abko kâkwe Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye mikare täte jökrä angwane, ñäräkrä mikani ñakare kwatabtä, akwa nitre israelita ñäräkrä mikani kwatabtä, kwrere jire bä rabadre Ngöbö ngwärekri. ²⁷ Ye abko, era metre ma abko israelita, aiseite ñäräkrä mikani ma kwatabtä amne mata

Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye bkäne, akwa mata mike ñakare täte, aise te ni ñakare israelitare ñäräkrä mikani ñakare kwatabtä, akwa Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye mikata täte kwe, ni ye abko käkwe ma kitadi ngite, ²⁸ ñobtä ñan angwane nita däre re ni mräkä israelitakri, ye aibe köböire ñan nita nebe israelitare era metre Ngöbö ngwäre kri. Erere arato, ni ñäräkrä mikani kwatabtä, ye ñan aibe köböire abko nita nebe ñäräkrä mikani era metre Ngöbö ngwäre kri, ²⁹ ñobtä ñan angwane ni töi kuin amne ni moto kuin Ngöbö ngwäre kri, ni ye abko ni israelita era metre Ngöbö ngwäre kri amne, ni töi kuin era metre ye abko käta ni ñäräkrä mikani ni kwatabtä kwrere. Ne aise te ni ñäräkrä era metre ni kwatabtä abko Ngöbö Üai tä nuene ni töibtä, käta ni töi mike kwatibe Ngöböbtä, ye abko ñan Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye tä tikani taräbtä, ye käta ni töi mike kore. Ne aise te ni töita mikani kwatibe Ngöböbtä kore Ngöbö Üai köböire, ye abko ñan ni mda mdakwe käikitadikä, akwa Ngöbö ara jire käkwe ni ye käikitadikä, käkwe mikadi ütiäte jae.

3

Ngöböta ja kukwei mike täte era metre

¹ Ye abko, ma däre bare ma mräkä israelitakri amne ñäräkrä mikanina ma kwatabtä ye ütiäre Ngöbökwe ñan ma mikadre metre ja ngwäre kri, aise te ma abko israelita amne, makwe ñäräkrä mikani ma kwatabtä, ¿ye abko ütiäte makrä ya? ² Jänri, ye abko ütiäte kri! Kukwe keta kabre btä ye ütiäte, ñobtä ñan angwane käne Ngöbökwe

tödekani nitre israelitabti, kākwe ja Kukwei biani ietre. ³ Yebti ¿dre rakadrekā mda? Nitre israelita ruäre kākwe Ngöbö kukwei mikadi täte, niebare kwetre Ngöböye. Abti ja kukwei kitaninta temen kwetre. ¿Yebtā abko Ngöbökwē ja Kukwei mikadi täte niebare ni mrākā israelita kirakiraye, ye Ngöbökwē kitadita temen niaratre kwrere arato ya? ⁴ ¡Ñakare jire! ¡Ngöbökwē ñan ja kukwei kitadre jire chi temen! Ni jōkrā rabadre ni ngökō, kākwe ja kukwei kitadre temen, akwa Ngöbö abko käre tā kukwe niere, erere tā mike täte jōkrā. Ne aisete Ngöbö Kukwei kätä niere krörö:

Ma kukwei abko raba mikani era Ngöbö amne
mata kukwe ükete nikrā angwane, ma kuk-
wei era metre rükadi gare mabtā, *Salmos*
51.4

abko tā tikani Ngöbö Kukweibtä.*

⁵ Akwa ni ruäre tā ñäke ngwarbe krörö Ngöbö rüere: Nita ja mike ngite Ngöbö rüere angwane, Ngöbö abko bäri metre ta mikata gare btā amne Ngöbö käikitakata bäri. Kore ne ngwane, Ngöbökwē ni mikadre ja ngie nuen angwane, Ngöböta kukwe nuene blo abko ni ruäre tā niere ngwarbe. ⁶ Akwa ni ñan raba ñäke jire chi kore Ngöböbtā, ñöbtā ñan angwane Ngöbö ñakare kukwe ükete era metre ni israelitakrā, kākwe ni mikadre ja ngie nuen kukwe kämekäme dokwäre, ¿se abko kukwe ükadrete ño kwe ni ñakare israelitare kā jōkräbti kräke, mikakäre ja ngie nuen se? Akwa niara abko era metre, aisete tā kukwe ükete kore ni

* **3:4** Meri kädian nämāne Betsabé, ben jrei David kākwe ja mikani ngite, abti Salmos 51 tikani kwe ja ngite niekäre Ngöböye.

israelitakrä arato. ⁷ Erere arato, ni ruäre käta niere ngwarbe krörö: Tikwe blitadre ngwarbe ni ngökakäre, ye ngwane Ngöbö moto bäri kuin amne Ngöbö di kri bä nuäre mikata gare tibtä angwane, ¿se ñobtä abko ti ngite, aisele Ngöbökwé ti mikadre ja ngie nuen? abko ni ruäre tä niere. ⁸ Ye abko ngwarbe era metre, akwa nane rabadre metre, ye ngwane jari kukwe kämekäme nuene ye köböire Ngöbö di kri bä nuäre mikadre gare bäri abkokäre! abko rabadre kuin. Ye abko dirita kore tikwe abko ni ruäre tä niere tibtä ti bä mikakäre käme, akwa ye dokwäre Ngöbökwé nitre ye mikadi ja ngie nuen era metre.

Ni ñakare jire iti metre amne ngite ñakare Ngöbö ngwärekre

⁹ ¿Nikwe dre niedre mrä? ¿Ni israelita ne abko bäri kuin era metre nitre ñakare israelitare ngwä abko Ngöböta nütüre ya? ¡Ñakare jire! ñobtä ñan angwane ni israelita ya, ñakare ya akwa ni jökrä ngite ja kwrere Ngöbö ngwärekre, ye mden abko nunkwe bä mikanina. ¹⁰ Ye mden erere Ngöbö Kukweita niere arato abko krörö:

Ni ñakare jire iti era metre Ngöbö ngwärekre.

¹¹ Ni ñakare jire iti abko ie kukwe gare era metre Ngöböbtä.

Ni ñakare jire iti käta Ngöbö känentari.

¹² Ni jökrä käkwe trö kwitani Ngöböye, bti nikani ji blobti amne nikaninta kukwe kämekäme nuene ja kwrere jökrä Ngöbö rüere.

Ni ñakare jire iti kukwe kuin nuenkä.

Ni ñakare jire iti.

Salmos 14.1-3; 53.1-3

13 Mdakäre abko, ni krütani doboi mikani, bti jue diandrekäta amne rä kure, ye kwrere jire ni töi käme abko erere blitata käme kwe.

Erere arato, ni tüdrä abko tä blite ngwarbe ni mda mda ngökakäre. *Salmos 5.9*

Tbi tu krübäte käta ni mike bren, ye kwrere jire ni ñäke taretare krübäte käta ni mda mda juen ngwarbe. *Salmos 140.3*

14 Erere arato, ni kada abko tä biare ñäkäkäre blo ni mda mda rüere amne käre nita blite romone. *Salmos 10.7*

15 Ni jökrä tä juto biare ni mda mike bren amne ni mda kämike.

16 Nitre ye abko tä jändrän jökrä juen ngwarbe amne tä ni mda mike ja tare nike.

17 Nünandre jäme Ngöböbe amne ni mda mdabe, ye abko gare ñakare ietre. *Isaiás 59.7-8*

18 Ne aisete, ni ñakare jire iti kä nebtä käta Ngöbö jürä ngwen jabtä, käta Ngöbö mike ütiäte jae. *Salmos 36.1*

19 Ye kwrere abko Ngöbö Kukweita ni ngite mike gare nie kore. Mdakäre abko, kukwe ye tä nitre ñakare israelitare aibe kite ngite, makwe ñan nütü, ñobtä ñan angwane mun israelita abko kräke Ngöbökwé ja Kukwei biani mun ngite mikakäre gare munye abko gare kuin nie. Ye mden kisete, kä mrä angwane, Ngöbökwé kukwe ükadite nikrä angwane, ni jökrä israelita amne ñakare israelitare ye rabadí kada ketani amne rabadí kwekbe jökrä, ñobtä ñan angwane ngite ñakare, ye ñan rabadre niere Ngöböye, ²⁰ ñobtä ñan angwane ni ñakare jire iti käkwé Kukwei Biani Ngöbökwé Moiséye mikadre täte jökrä abko ütiäre ngite ñakare mda Ngöbökwé

niedre btä. Akwa Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye köböire ni jökrä abko kukwe kämekäme nuenkä abtä ngite Ngöbö ngwäreki tä nuke gare nie.

Tödeka kwatibe Jesubti aibe köböire ni ngite ñakare mda Ngöböta niere

²¹ Akwa mtare, ñokwe ni ngite ñakare mda Ngöböta niere abko niarakwe mikanina gare ni jökräye. Akwa ñan Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye köböire Ngöböta ni ngite ñakare mda niere nibtä abko Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye käta niere metre amne, Ngöbö kukwei mda mda tikani nitre Ngöbö kukwei niekäkwe käta niere arato. ²² Ni jökrä israelita ya, ñakare ya, akwa tä tödeke era metre Jesukristobti abko erere ngite ñakare mda Ngöböta niere btätre. Ne abko Ngöböta nuene ja erebe ni jökrä kräke, ²³ ñobtä ñan angwane ni jökrä käta ja mike ngite Ngöbö rüere, abtä Ngöböta kukwe nuemna nie, ye abko ni jökrä ñan tä mike täte metre jire chi. Ye aiseite ni ñakare jire iti abko metre Ngöbö kwrere. ²⁴ Akwa Kristo Jesu krütani krusobtä angwane, niarakwe ni kökanintarita ni tikatekäre, ye köböire ni jökrä tödekaka Jesukristobti abko ngite ñakare mda Ngöböta niere ja moto kuinbti amne ñan tä ni ngite ütiä kärere jire chi nie. ²⁵ Ngöbö ara jire käkwe Kristo Jesu biani müre ketadre ni kwati ngwäreki angwane, Kristo Jesu däre käkwe Ngöbö töi kwitani, aiseite Ngöbö mätä kri ni ngite ngite rüere ñakare mda, amne Kristo Jesu däre käkwe Ngöbö moto mikaninta jäme nikrä. Ye ngwane abko, Kristo därebtä Ngöbökwe ni ngite dianinkä mento nibtä, yebti nikwe tödekadre kwatibe. Mdakäre abko, Ngöbö

abko metre ta, käta kukwe ükete metre nikrä, ye mikakäre gare, Ngöbökwe Kristo Jesu biani müre ketadre kore, ñobtä ñan angwane Jesukristo müre keta ngämi, känenkri Ngöbökwe ni mikadre ja ngie nuen täte jökrä kukwe kämekäme dokwäre, akwa nuenbare ñakare kwe. ²⁶ Erere arato, niarata kukwe ükete metre ni jökrä kräke mtare, ye rabadre gare nie, abkokäre Kristo Jesu biani kwe müre ketadre ni jökrä kräke. Ngöbö rabadre kukwe ükete metre ni jökrä kräke amne rabadre nitre tödekaka Jesubti ngite denkä mento btä arato, abkokäre nuenbare kore kwe.

²⁷⁻²⁸ Ngöbökwe sribi kuin nuenbare kore nikrä, ¿yebti ni abko bäri metre au, bti nikwe bikadre kri sribi jen nikwebti ya? ¡Ñakare jire! Jändrän ñakare bikakrä kri nie, ñobtä ñan angwane ñan Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye abko mikani täte jökrä metre nikwe abko ütiäre ni ngite ñakare mda Ngöböta niere amne ni kaen ngäbti, akwa tödeka kwatibe Jesukristobti, ye köböire ni ngite ñakare mda Ngöböta niere amne tä ni kaen ngäbti. ²⁹ Ti bike kukwe mda ngwentari abko krörö: ¿Ngöbö ye abko, Ngöbö kaibe nitre israelita aibe kräke ya? amne ¿ni mda mda ñakare israelitare abko ñakare Ngöbö ye bkäne siba ya? ¡Ñakare jire! Ngöbö abko Ngöbö ni kä jökräbtikwe, aisete ni israelita amne ni ñakare israelitare arato abko Ngöböta kaen ngäbti, ³⁰ ñobtä ñan angwane Ngöbö abko itibe. Nebti Ngöbö mda ñakare jire. Nire nire tödekaka Ngöböbti abko ñakare ngite mda abko Ngöböta niere btä. Mden kisete, ni israelita ñäräkrä tärä kwatabtä ya, ni ñakare israelitare ñäräkrä ñakare kwatabtä ya, ye ñan mikata ñäräre Ngöbökwe nibtä. ³¹ ¿Ne aisete

nita tödeke Jesubti, abtä Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye abko ütiäte ñakare nikrä ya? ¡Ñakare jire! ñobtä ñan angwane nita tödeke Jesubti, ye ngwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye tä nebe bare täte jökrä nibtä.

4

Abrahamkwe tödekani Ngöböbti

¹ ¿Mdakäre abko, nikwe dre niedre ni mräkä käne Abrahamtä? ¿Ño köböire ni ngite ñakare mda Ngöböta niere, abkobtä dre nükani gare Abrahamye? ² Abraham käkwe jändrän kuin nuendre au ja di jenbti abko ütiäre niara ngite ñakare Ngöbö ngwäreki, ye ngwane rabadre bike kri, akwa namani bare ñakare kore ie, aisete ñan namani bike kri Ngöbö ngwäreki. ³ Ne aisete, Ngöbö Kukwei kätä niere krörö btä:

Abrahamkwe tödekani Ngöböbti,

aisete Ngöbökwé niara ngite kukwe käme nuenbtä dianinkä mento btä angwane, ngite ñakare mda Ngöbökwé niebare. *Génesis 15.6*

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä.

⁴ Ye abko nita sribire angwane, sribi bkänkä kätä sribi ütiä bien nie, ye abko ñan tä bien ngwarbe ja moto kuinbti nie, akwa nita sribire abko ütiä bianta kwe nie. ⁵ Akwa ni ñan raba sribi nuene jire chi abko ütiäre Ngöbökwé niedre nie: Ma ngite ñakare mda ti ngwäreki. Akwa ni ngututu ngite ngite Ngöbö rüere kätä Ngöbö mike era amne tä tödeke Ngöböbti, ni ye abko ngite ñakare mda Ngöböta niere. ⁶ Ñan jändrän kuin nuenbare nikwe Ngöbö moto mikakäre jäme jakrä abko ütiäre ni

ngite ñakare mda Ngöböta niere akwa, tödekabtä Ngöböbti abko köböire ni ngite ñakare mda Ngöböta niere. Ni ye abko btä kätä neme nuäre krübäte abko jrei David tukwe kākwe tikani arato abko krörö:

⁷ Nireta Ngöbö kukwei kite temen, bti tä ja mike ngite ja töibti Ngöbö rüere amne kätä kukwe káme nuene Ngöbö rüere,

akwa Ngöböta ngite denkä jökrä btä, ni ye abko btä kă rabadre bāri nuäre.

⁸ Erere arato, ni ngite Ngöbö ngwärekre akwa, ye dokwäre ni Dänkien Ngöböta mike ñakare ja ngie nuen, ni ye abko btä kă rabadre bāri nuäre,

Salmos 32.1-2

abko tikani Davikwe.

Ñan ñäräkrä mikani kwatabtä abkobtä Abraham ngite ñakare Ngöbö ngwärekre

⁹ Mdakäre abko, ni ngite ñakare mda Ngöböta niere, niebare Davikwe, ¿ye abko ni ñäräkrä mikani kwatabtä aibe Kräke ya o ni ñäräkrä ñakare kwatabtä abko Kräke arato ya? Abrahamkwe tödekani Ngöböbti, aibe btä ngite ñakare mda niebare Ngöbökre btä, ye nita niere aisete tita kukwe ngwentari kore. ¹⁰ ¿Akwa Abraham ñäräkrä mikanina kwatabtä angwane, niara ngite ñakare mda niebare Ngöbökre btä ya o ngämi ñäräkrä mike ja kwatabtä, ye känenkri niebare kwe btä ya?

¿Nongwane Abraham ngite ñakare mda Ngöbökre niebare btä? ¿Abraham ngämi ñäräkrä mike ja kwatabtä, känenkri ngite ñakare mda Ngöbökre niebare btä! ¹¹ Abti Abrahamkwe ñäräkrä mikani ja kwatabtä. Abrahamkwe tödekani Ngöböbti, abtä ngite ñakare mda Ngöbökre niebare btä, ye

mden bä mikakäre Ngöbökwe ñäräkrä mikamna ja kwatabtä Abrahamye. Ne aisete ni ñäräkrä ñakare kwatabtä, akwa tä tödeke Jesukristobti abko tä tödeke Ngöböbti Abraham kwrere, aisete Abrahamta nebe rün kwrere arato. Ye aisete ni ñäräkrä ñakare kwatabtä akwa tä tödeke Ngöböbti, yebtä abko ngite ñakare mda Ngöböta niere. ¹² Erere arato, ni mräkä israelita ñäräkrä kwatabtä, ye käta tödeke Ngöböbti arato, ye abko tä tödeke Ngöböbti Abraham kwrere, aisete Abraham tä niaratre rün kwrere arato.

Ñan Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye mikabtä täte abko ütiäre Abraham ngite ñakare

¹³ Mdakäre abko, Abraham amne Abraham mräkätre ja täritäri rabadi kä jökrä bkäne Ngöbökwe niebare ietre, ye abko ñan Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye mikabtä täte abko Ngöbökwe niebare ietre, akwa Abrahamkwe tödekani kwatibe Ngöböbti angwane, ngite ñakare mda Ngöbökwe niebare btä. Abtä niara amne mräkätre ja täritäri rabadi kä jökrä bkäne niebare Ngöbökwe ie. ¹⁴ Ne ñan ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye nita mike täte jökrä abko ütiäre ni rabadre kä ne bkäne jökrä, ye ngwane ni rabadre kä ganaine au ja di jenbti, aisete tödeka Ngöböbti abko ütiäte ñakare jire chi. Erere arato, Ngöbökwe jändrän bian braibare nie ne rabadre ütiäte ñakare arato, ¹⁵ ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye kitabtä temen nita neme ngite Ngöbö ngwärekre, dokwäre Ngöbökwe ni mikadre ja ngie nuen kri; akwa kukwe biani nuendre ye ñakare angwane, ni ñan raba kukwe ye kite temen ja töi jenbti, erere ja mike ngite ñakare.

¹⁶ Ne aisete, Ngöbökwe kä köböi mikani Abrahamye amne Abraham mräkätre ja täritäriye ye abko rabadre ütiäte, abkokäre Ngöbökwe biani ngwarbe ie. Ye abko tödekabtä Ngöböbti, aibe köböire Ngöbökwe Abraham mikadi kä bkäne abko köböi mikani kore kwe ie. Ye abko, ñan nitre israelita Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye mikaka täte aibe kräke Ngöbökwe kä ye köböi mikani, akwa ni jökrä israelita ya, ñakare ya käta tödeke Ngöböbti Abraham kwrere, ye kräke Ngöbökwe kä köböi mikani kore arato. Ne aisete Abraham abko ni jökrä israelita ya, ñakare ya rün kwrere. ¹⁷ Mden erere, Ngöbö Kukwei tä niere krörö:

Tikwe ma mikani juta kwati bätäkä ngwarbe rünre kä nebtä, *Génesis 17.5*
niebare Ngöbökwe Abrahamye. Ngöbö ni krütanikrütani mikaka nire amne, jändrän ñäre ñakare abko Ngöböta mike nire, Ngöbö ye mden abko bti Abrahamkwe tödekani.

¹⁸⁻¹⁹ Ngöbö ye mden käkwe niebare krörö Abrahamye:

Muke kabre ñan tanre, ye kwrere jire ma bkün rabadi kä nebtä. *Génesis 15.5*
niebare Ngöbökwe ie. Ye ngwane abko, Abraham ñan di namanina ngäbäkre ngibiare namani nütüre, ñöbtä ñan angwane kä namanina bäsi sientö krati ie aisete. Erere arato, merire kwe Sara namanina unbre, kise mriani jabtä, aisete ñan rabadre ngäbäkre ngibiare, namani nütüre, akwa Ngöbökwe kukwe niebare ie, yebti tödekani kwe amne mikani era kwe. ²⁰ Ngöbökwe kukwe niebare Abrahamye, ye namani era kräke angwane, tödekani bäri Ngöböbti kwe amne, ñan

Ngöbö kukwei mikani ngwarbe jae kwe, kākwe Ngöbö käikitaninkä, ²¹ ñobtä ñan angwane Ngöbö abko di nämane täte ja kukwei mikakäre täte, ye abko namani era Abrahamkrä. ²² Abrahamkwe tödekani kore Ngöböbti, ye mdenbtä abko ngite ñakare mda abko Ngöbökwie niebare btä amne kani ngäbti kwe. ²³ Abrahamkwe tödekani Ngöböbti, yebtä ngite ñakare mda niebare Ngöbökwie btä abko tikani täräbtä, ye ñan tikani niara aibe kräke, ²⁴ akwa Ngöbö Jesu mikakata nire nitre ngwäkäre ngätäite, Ngöbö yebti nirekwe tödekadre, ni ye abko ngite ñakare mda Ngöbökwie niedi amne kadi ngäbti kwe. Ni ye kräke kukwe ye nämane tikani. ²⁵ Jesu ye abko biani Ngöbökwie müre ketadre ni ngite diankakäre mento nibtä, ñobtä ñan angwane ni nämane ngite Ngöböye kukwe käme nuenbtä amne, ni ngite ñakare mda, ye Ngöbö rabadre niere nibtä, abkokäre Ngöbökwie mikaninta nire.

5

Nita nüne jäme Ngöböbe abko käita neme nuäre nibtä

¹ Nikwe tödekani Jesukristobti ye köböire ni ngite ñakare mda niebarera Ngöbökwie, aiseite nita ja mäketä jäme Ngöböbe ni Dänkien Jesukristo köböire. ² Nikwe tödekani bti angwane, niarakwe ni mikani krötö Ngöbö moto kuin ye ken amne mtare Ngöbö moto kuin täte jökrä nikrä amne Ngöbökwie ni mikadita bäsi ja kwrere, ye nita ngibiare kisere abko käita neme nuäre nibtä. ³ Ye abko ñan jändrän aibe käita nuäre nibtä, akwa nita ja tare nika bätäkä ngwarbe abko käita bäri nuäre nibtä arato, ñobtä ñan angwane ja tare nika ye abko käta ni

mike nünenkä bāri dite janknu mda, nikwe ñan Jesu gibiadrekä jire abkokäre. ⁴ Erere arato, nita nebe nünenkä bāri dite tödekabtä Jesubti, ye kätä ni töi mike bāri metre Ngöbö okwäte amne ye kätä ni die mike Jesu ngibiare ngäbti kisere bätärekä, käi ngwiane nuäre jabtä bāri mda. ⁵ Ñan nita Jesu ngibiare ngäbti ngwarbe abko gare kuin nie, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé ja Üai Deme biani nie amne, Ngöböta ni tarere kri ja moto kuinbti abko Ngöbö Üai Deme tä mike gare nie.

⁶⁻⁷ Ye abko, bāsi ni ñakare jire iti abko tä biare ja mike müre ketadre ni metre diäre. Nane ni mda kākwe jändrän bāri kuin nuenbare nikrä angwane, nikwe ja mikadre müre ketadre ni ye diäre. Akwa ni nämane nüne Ngöbö rüere amne ni di ñakare ja diantarikrä au angwane, kä bāri kuin, ye näire Kristo Jesu nükani amne krütani ni diäre amne ni kräke. ⁸ Ye mdenbtä abko, Ngöböta ni tarere kri tä mike gare krörö nie: Ni nämane kukwe nuene kämekäme Ngöbö rüere abtä ni nämane ngite Ngöbö ngwärekre, ye ngwane Kristo krütani ni diäre amne ni kräke.

⁹ Mtare Kristo krütanina ni kräke, ye köböire ni ngite ñakare mda Ngöbökwé niebarera. Yeبتä mtare bāri Kristo köböire ni rabadi dianintari amne, Ngöbökwé ñan ni mikadre ja ngie nuen kä mrä angwane, ¹⁰ ñobtä ñan angwane ni nämane ja rüere Ngöböbe angwane, Ngöbö Odei krütani ye köböire niara ara jire kākwe ja mākäninta nibe, aisete mtare bāri Ngöbökwé ni mikanina ja mäketa jabe, aisete Kristota nire, kätä ni mike nüne kärekäre jabe, ye mdenbtä ni rabadi dianintari.

¹¹ Ne abko, ni rabadi dianintari mrä, ñan ye

aibebtä nita kuin niere Ngöböye amne käita neme nuäre nibtä, akwa nita Ngöbö ara käi ngwen nuäre jabtä ni Dänkien Jesukristo köböire. Niara köböire nita ja mäkäninta Ngöböbe mtare.

Adán amne Kristo

¹² Mdakäre abko, kena ni itibe kädian nämane Adán abko kākwe ja mikani ngite Ngöbö rüere angwane, kukwe käme Ngöbö rüere nükani kä nebtä amne kukwe käme köböite ni jökrä nikani krüte, ñobtä ñan angwane ni jökrä kākwe ja mikani ngite Ngöbö rüere arato. ¹³⁻¹⁴ Akwa ñan ja mikani ngite kwetre ja kwrere Adánbe. Adán näire abti kä nüke Moisés näire, Ngöbö ngämi ja kukwei bien Moiséye nuendre nie, ye känenkri kukwe käme Ngöbö rüere namanina kä nebtä, aiseite ni jökrä nämane gata ngoto täni, aiseite nämane krüte. Akwa Adánkwe Ngöbö kukwei ara jire kitani temen, ye kwrere nuenbare ñakare kwetre, ñobtä ñan angwane niaratre abko ie Ngöbö ngämi ja kukwei bien nuendre, aiseite ñan ja mikani ngite kwetre Adán kwrere, ñobtä ñan angwane kukwe bian ngämi nuendre nie, känenkri nita nebe tuen ngite ñakare kukwe yebtä. Adánkwe ja mikani ngite, ye köböite ni jökrä namani ngite Ngöbö ngwärecri, akwa ye kwrere ni mdara jire abko Jesukristo rükadre kukwe kuin nuene ni jökrä kräke abko bä mikani Adánbtä.

¹⁵ Akwa Adánkwe ja mikani ngite, yebti ta abko Ngöbökwé jändrän bäri ütiäte kri nuenbare nikrä, ñobtä ñan angwane ni itibe Adán kākwe ja mikani ngite, ye köböite ni kwati nikani krüte amne namani mente Ngöböye. Akwa ja moto kuinbti Ngöbökwé jändrän kuin nuenbare ngwarbe nikrä

ni itibe Jesukristo moto kuin köböire, ye abko bāri ütiāte kri amne kuin ni kwati krāke. ¹⁶ Ye abko ti bike niereta bobukāre: Ni itibe Adán kākwe ja mikani ngite amne Ngöbökwe jändrän kuin nuenbare ngwarbe nikrā, jändrän ketebu ye abko ñakare ja kwrere, ñobtā ñan angwane ni itibe Adán, köböite Ngöbökwe ni jökrā mikani ja ngie nuen. Akwa ni kwati kukwe nuenkā kāmekāme kākwe ja mikani ngite kabre krübāte Ngöbö rüere abko krāke Ngöbökwe jändrän kuin nuenbare ngwarbe Jesukristo köböire. Yebtā abko ni ngite ñakare mda Ngöböta niere. ¹⁷ Ye abko, ni itibe Adán kākwe ja mikani ngite abko köböite ni jökrā namani gata ngoto tāni, aisete nāmane krüte amne namani mente Ngöböye. Ye kwrere arato, Ngöbökwe jändrän kuin nuenbare ngwarbe nikrā ja moto kuinbti, ye abko bāri ütiāte kri, aisete ni mikadita metre ja ngwārekri kwe nikwe nūnandre kārekāre ni itibe Jesukristo köböire abkokāre.

¹⁸ Ni itibe Adán kākwe ja mikani ngite batibe Ngöbö ngwārekri, dokwāre Ngöbökwe ni jökrā mikani ja ngie nuen. Ye kwrere arato, ni itibe Jesukristo kākwe jändrän nuenbare kuin metre krusobtā, ye köböire ni jökrā tödekaka Jesubti abko ngite ñakare mda abko Ngöböta niere. ¹⁹ Ni itibe Adán kākwe Ngöbö kukwei kitani temen, ye köböite ni kwati nikani kukwe nuene kāmekāme. Abtā namani ngite Ngöbö ngwārekri, akwa ye kwrere arato, ni itibe Jesukristo kākwe Ngöbö kukwei mikani tāte jökrā, kākwe ja biani müre ketadre abko köböire ni kwati ngite ñakare mda Ngöbökwe niedi.

²⁰ Nita kukwe kāme nuene bāri Ngöbö rüere

rabadre gare bāri metre nie, abkokāre Ngöbökwe ja kukwei biani Moiséye. Akwa kukwe kāmekāme nuen namani bāri, yebti ta Ngöbökwe ja moto mikani bāri kuin nikrā. ²¹Ye aisete ni jökrā nāmane gata ngoto tāni angwane, kukwe kāme ye mdei nāmane niaratre dānkiene, erere nāmane ja mike ngite kārekāre, ye kwrere arato mtare Ngöböta ja moto mike bāri kuin nikrā amne ni ngite ñakare mda Ngöböta niere, kätä kā bien nūnankrā kārekāre nie ni Dānkien Jesukristo köböire.

6

Kukwe kāmekāme ñan tā ni dānkiene mda

¹Ngöbökwe kukwe kuin nuenbare kore ni jökrā krāke Jesukristo köböire ni ngite diankakāre nibtā, ¿nebti Ngöbökwe ja moto mikadre bāri kuin ni krāke, abkokāre nikwe kukwe nuendre bāri kāmekāme janknu ja mikakāre ngite ya? ²¡Ñakare jire! Nikwe ñan ja mikadre ngite jire chi mda, ñobtā ñan angwane nikwe tōdekani Jesubti angwane, ni namani ni krütani kwrere Ngöbö ngwārekri amne, kukwe kāmekāme ñan tā ni krütanikrütani dānkiene mda gare nie, ñobtā ñan angwane ni ngwākā ñan raba ja mike ngite mda Ngöbö rüere. Ye mden kisete, ¿kukwe kāmekāme ñan tā ni tōdekaka Jesubti dānkiene mda, se abko nikwe kukwe kāmekāme nuendre janknu Ngöbö rüere ya? ¡Ñakare jire! ³⁻⁴Ni jökrā tōdekaka Kristo Jesubti namani ngökani ñöte, ye abko tā ni krütani gwaire Jesube amne tā ni doboi mikani gwaire Jesube bā mike. Yebti nikwe ja tōi kāmekāme amne kukwe kāmekāme mikaninte ja jiebtī abko nikwe bā mikani, ye garera munye. Erere arato, Kristo Rün

käkwe niara mikaninta nire ja di kri bä nuärebtì, ye kwrere ni rabadre nüne btin Kristo ben gwaire, abkokäre ni krütani Kristo ben gwaire, bti ni doboi mikani ben gwaire arato. ⁵ Ni krütani ketetibe gwaire Kristobe, aisele Ngöbö diebti Kristo nūkaninta nire, ye kwrere Ngöbökwè ni mikadi nüne btin. Abti kä mrä angwane, Ngöbökwè ni mikadita nire nūnakäre kärekäre jabe.

⁶ Ne aisele, ni ngämi tödeke Jesubti, känenkri ni nāmane tōi ngitiekä kukwè kämekäme aibebtä, ye abko Kristo metani krusobtä angwane, Ngöbökwè ni tōi kämekäme ye metani gwaire krusobtä ben kwrere, ni tōi kämekäme juankäre ngwarbe, kukwè käme ñan rabadre ni dänkiene mda ni ngrabare yebti, nikwè ñan ja tōi kämekäme mikadre täte mda abkokäre. ⁷ Ye abko, ni krütani ñan raba kukwè käme nuene mda Ngöbö rüere amne kukwè käme ñan tä niara dänkiene mda. Ye kwrere, ni tödekaka Jesubti abko krütani gwaire Jesube, ne aisele kukwè käme ni tōibtä, btä ni nāmane tōi ngitiekä, ye ñan tä neme ni dänkiene mda amne Ngöbökwè ni tikaninte kukwè käme ye kisete.

⁸ Nikwè tödekani Kristobti angwane, ni krütani gwaire ben amne, Ngöbökwè Kristo mikaninta nire, ye kwrere ni mikadita nüne gwaire ben arato abko gare kuin nie. ⁹⁻¹⁰ Kukwè gare metre nie abko krörö: Kristo krütani ye abko krütani batibe ni ngite diankakäre mento nibtä, bti Ngöbökwè mikaninta nire, aisele kukwè kämekäme ñan raba niara nuente mda. Yebti ñan krütadita jire mda, ñobtä ñan angwane gata ñan raba niara dänkiene mda, ñobtä ñan angwane Ngöbökwè mikaninta

nire amne mtare tä nüne Ngöbö mikakäre ütiäte. ¹¹ Kristo Jesu krütani batibe, yebti ñan krütadita jire mda, ye kwrere mun krütanina ben gwaire, aisete munkwe töbikadi ñakare mda kukwe kämekämenbtä abko munkwe nütü jabtä, akwa munta nünenta ketetibe Kristo Jesube Ngöbökrä abko munkwe nütü jabtä. ¹² Ye mdenbtä, mun ngrabare mden krütai, ye ie munkwe ñan kä bian kukwe kämekäme nuenkäre mda Ngöbö rüere. ¹³ Munkwe ñan kä bian mda ja ngrabareye kukwe kämekäme nuenkäre, akwa ni krütani mikaninta nire Ngöbö diebti käta töi ngitiekä jändrän kuin nuenbtä, ye kwrere munkwe ja mika Ngöbö kisete angwane, mun ngrabare ye munkwe mika jökrä Ngöbö kisete jändrän kuin nuenkäre niarakrä, ¹⁴ ñobtä ñan angwane mtare abko kukwe käme mdei tä mun töibtä ñan tädi mun dänkiene mda, ñobtä ñan angwane mun ñan tä Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye ngoto täni mda, akwa Ngöbökwé ja moto mikani kuin mun kräke Jesukristo köböire, käta mun die mike kukwe kämekäme mikete ja jiebti.

Nikwe nünandre ni klabore kwrere Ngöbökrä

¹⁵ Mtare ni ñan tä nüne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye mikakäre täte mda, tikwe nini angwane, Ngöbökwé ja moto mikani kuin nikrä abko köböire nita nüne tikwe nini, ye aisete ¿nikwe kukwe käme nuendre bäri ja mikakäre ngite ya? ¡Ñakare jire! ¹⁶ Ne ñobtä ñan angwane nita ja mike klabore ni bkänkä kräke, ye ngwane ni tarä nebe biare ni ye kukwei mikakäre täte, aisete nita sribire ni bkänkä ye kräke angwane, nita niara kukwei mike täte. Ye kwrere arato kukwe kämekäme tä ni dänkiene

ye abko kätä ni mike mente kärekäre Ngöböye. Akwa nita ja mike klabore Ngöbö kukwei kuin mikakäre täte, ye ngwane nita ngite ñakare mda Ngöböta niere, ye abko gare munye ruen tie.

¹⁷ Akwa mtare tita kuin niere Ngöböye munbtä, ñobtä ñan angwane käne mun ngämi tödeke Jesubti, känenkri mun nämane klabore kukwe kämekäme kräke, akwa mtare kukwe kuin diribare nunkwe, erere munkwe kani ngäbti amne munta mike täte ja töi ngöi jökrä, yebtä tita kuin niere Ngöböye.

¹⁸ Käne kukwe kämekäme nämane mun dänkiene, akwa Ngöbökwé mun tikaninte amne mun mikanina sribikäre jakrä kwe kukwe era metre nuenkäre.

¹⁹ Mun abko töi braibe Ngöbö Kukweibtä, aisele kukwe rükadre gare metre munye, abkokäre ni klabore btä tita kukwe bä mike kore munye. Ni klaboreta ja ngrabare bien sribikäre ja töi ngöi jökrä bkänkä mikakäre täte, ye kwrere mun nämane ja ngrabare bien ja töi kämekämeye, mden nämane mun kite kukwe kämekäme nuene, erere mun nämane kukwe kämekäme nuene bäri diän diän mda ja täritäri. Akwa mtare abko, munkwe ja ngrabare mika sribi kuin nuenkäre Ngöbökrä angwane, mun rabadi nüne bäri deme Ngöbökrä.

²⁰ Kukwe kämekäme nämane mun dänkiene, kräke mun nämane sribire ni klabore kwrere kukwe kämekäme nuenkäre, angwane mun nämane sribire ñakare kukwe kuinbtä Ngöbökrä. ²¹ ¿Akwa kukwe kämekäme nuen nämane munkwe, ye ütiäre dre nükanı munye amarebti kukwe nuenbare munkwe, abkobtä munta nebe ja gaire ye? Kukwe kämekäme nuen nämane munkwe, ye ütiäre mun nämane krüte abti mrä angwane mun rabadre

mento kärekäre Ngöböye. ²² Akwa mtare mun namanina tikaninte Ngöbö diebti, aisete kukwe kämekäme ñan tä mun dänkiene mda angwane, Ngöbökwé mun mikanina klabore jakrä sribi kuin nuenkäre jakrä, ye abko bäri ütiä rükadi kuin krörö munye: Munkwe nünandi kuin deme Ngöbökrä abti mrä angwane, munkwe nünandi kärekäre ben. ²³ Akwa kukwe kämekäme nuenta nikwe abko ütiäre nita krüte amne nita mente kärekäre Ngöböye, akwa ja moto kuinbti Ngöböta ni mike nüne kärekäre jabe ni Dänkien Kristo Jesu köböire, ye abko tä nuene ngwarbe ni kräke amne ñan tä ütiä kärere nie.

7

Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ñan tä ni dänkiene mda

¹ Ti mräkätäre, Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye gare kuin munye ruén tie, aisete nita nüne angwane, kukwe biani nuendre ye abko ütiäte nikrä, akwa ni krütadre angwane, rabadre ngwarbe nikrä abko garera munye. ² Kukwe biani nuendre ye abko ti bike bä mike krörö munye: Meri tä ja mike gure angwane, brare kwe tädre nire angwane, kukwe biani nuendre nie, yebti tä ja mäkäninte kwärikwäri, akwa kwäräi kwe krütadre kän, ye ngwane rabadre tikaninte amne ñan rabadre mäkäninte mda kwäräi kwebe, kukwe biani nuendre yebti. ³ Ne aisete meri gure amne kwäräi kwe tädre nire, akwa niara rabadre ni brare mdabe, ye ngwane ja mikadre ngite kwe Ngöbö rüere. Akwa meri ye kwäräi kwe krütadre kän, ye ngwane rabadreta tikaninte kukwe biani

nuendre yeye, aisete ja mikadreta gure kwe angwane, ñan ja mikadre ngite kwe.

⁴ Ti mräkätire, mun ngämi tödeke Jesubti, känenkri mun nämane mäkäninte Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye yebe amne mun nämane mike täte kärekäre, merita gure käta näin käre brarebe ye kwrere. Akwa Jesukristo krütani angwane, mun nämane ketetibe ben abko erere mun krütani kwrere arato, aisete munta tikaninte Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye yebtä. Mtare Kristo nükaninta nire abko tä mun bkäne, mun rabadre kukwe kuin nuene Ngöbö moto mikakäre nuäre. ⁵ Kukwe kämekäme mdei nämane ni dänkiene angwane, ni kukwe kämekäme nuenkä kwrere ni nämane nüne angwane, Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye käkwe ni töi tikani bäri mda kukwe käme nuene ni ngrabarebti. Akwa kukwe käme nuen nämane nikwe, ye ütiäre abko gata aibe nämane nüke nie amne nämane ni mike mente kärekäre Ngöböye. ⁶ Akwa mtare Ngöbökwe ni tikaninte Kukwe Biani Kwe Moiséye ye kisete amne ni ñan tä kukwe ye mike täte mda, aisete Ngöbökwe kukwe ükaninte btin nünankrä nie ja Üai köböire, ye erere ni raba sribire Ngöbökrä. Ni nämane sribire Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye mikakäre täte, erere ni ñan tä mike täte mda mtare ja mikakäre metre au.

Kukwe käme mdei nie abko rüere nita rüere

⁷ ¿Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye abko käta ni töi tike bäri mda kukwe kämekämenbtä tikwe nini, yebtä Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye abko kukwe käme kwrere ya? ¡Ñakare jire! akwa Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye ñakare, akräke kukwe mden mden nuenta tikwe abko käme

Ngöbö ngwärekrei ñan rabadre gare jire chi tie abko krörö: Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye ye kākwe ñan niedre, “Jändrän ni mdakwe, ye ma ñan tö raba ie jakrä,” ñan niedre kore, ye ngwane ti tö rabadre jändrän ni mdakwe ie jakrä abko káme Ngöbö ngwärekrei ñan rabadre gare tie. Akwa Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye ye aibebti tä nūke gare tie. ⁸ Akwa Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye kätä niere kore, ye kākwe kă biani ti tōi kămeye, aisete jändrän bätäkă ngwarbe ni mdakwe, ie ti tö rababa jakrä. Kăne Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye ye arabe kākwe kă biani kukwe kămeye ti kite kukwe kămekăme bätäkă ngwarbe jiebtî. Akwa Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye ye gare ñakare nie angwane, kukwe kămekăme abko kăme Ngöbö ngwärekrei gare ñakare metre tie. ⁹ Bati Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye ye gare ñakare tie angwane, ti nămane nūne kuin ti nămane nütüre. Ja nămane nebe ruen ngite ñakare tie Ngöbö ngwärekrei, akwa Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye ye nūkani gare tie, ye kākwe ti ngite Ngöbö ngwärekrei kukwe kămekăme nuenbtă mikani gare batibe tie. Kukwe namani gare kore tie angwane, ti nămane nianinte, mente Ngöböye nūkani gare tie. ¹⁰ Ne aisete Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye ye kākwe ti mikadre nūne kărekăre Ngöböbe, ti nămane nütüre, akwa era metre ti nămane mente Ngöböye mikani gare kwe tie, ¹¹ ñobtă ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye ye mikabtă tâte ti rabadre ja mike metre au Ngöbö ngwärekrei ti nămane nütüre. Yebtă abko kukwe kămekăme tibtä kākwe ti ngökani, abti ti ngite Ngöbö ngwärekrei nūkani gare tie, aisete ti nămane mente Ngöböye abko kukwe

ye arabe kākwe mikani gare metre tie. ¹² Akwa Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye abra deme amne jändrän ni mdakwe ie ni ñan tö rabadre jakrä, tikwe nini, kukwe ye biani nuendre ye abko deme era metre amne kuin abko ti tö niei mrä kore.

¹³ Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye abko kuin deme, ¿akwa ye köböite abko ti rabadre mente käreäre Ngöböye tita niere ya? ¡Ñakare jire! Kukwe kämekäme ti töibtä abko mdeita nebe tie, ye kākwe ti mikani kukwe käme nuene bäri mda abko köböite ti rabadre mente käreäre Ngöböye. Akwa kukwe kämekäme nuenbare tikwe abko era metre käme krübäte Ngöbö ngwärekre, ye abko nükani gare metre tie Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye köböire. Ne aisete, Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye abko kuin deme, akwa kukwe ye köböire kukwe kämekäme abko bäri käme krübäte era metre nükani gare tie. ¹⁴ Kukweta kore ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye abra jatani Ngöbökre garera nie, akwa ti abko moto käme abko ti tö bä mikai krörö: Ni klabore ñan raba jändrän nuene jire chi keteti ja töi jenbti, akwa tä bkänkä aibe kukwei mike täte, ye kwrere ti abko ni klabore kwrere, aisete kukwe kämekäme tä ti töibtä abko mdeita nebe tie aibe mikata täte tikwe. ¹⁵ Ñobtä tita kukwe kämekäme nuene ñan tä nebe nuke gare tie, ñobtä ñan angwane ti töta nebe jändrän kuin nuein, erere tita nuene ñakare; akwa kukwe kämekäme btä ti mätä kri, ara jire tita nuene. ¹⁶ Akwa kukwe kämekäme nuenta tikwe, ye abko ti ñan tö nuein era metre angwane, Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye abko kuin deme abko era tikrä abko tita bä mike jabtä. ¹⁷ Ne aisete, tita

kukwe nuene kämekäme, ye ñan tita nuene ja tõi jenbti au, akwa kukwe kämekäme tä ti tõiبتä abko mdeita nebe tie, ye tä ti kite nuene abkokänti tä nebe bare tie. ¹⁸ Ti moto amne kukwe kämekäme mdeita ti tõiبتä, ne käme jökrä, aisete jändrän kuin ñakare tibtä, ye gare kuin tie. Mden kisete ti tötä nebe jändrän kuin nuein, akwa erere ñan tä nebe bare jire chi tie. ¹⁹ Ti tötä nebe jändrän kuin nuein abko erere ñan tä nebe bare tie, akwa kukwe kämekäme Ngöbö rüere ti ñan tö nuein, ara jire tä nebe bare tie. ²⁰ Mtare ti tötä nebe jändrän kuin nuein abko erere ñan tä nebe bare tie, akwa ye ñan tita nuene ja tõi jenbti au akwa, kukwe kämekäme tä ti tõiبتä abko mdeita nebe tie abko käta ti kite kukwe kämekäme nuene, erere tita nuene.

²¹ Ye mdenbtä abko, kukweta nakenkä krörö tibtä: Ti tötä nebe jändrän kuin nuein akwa, kukwe kämekäme ara jire tä nebe käne ti jiete. ²² Akwa ti töite nete abko Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye tä nebe tuen kuin nuäre nuendre tie, ²³ akwa tibtä nete abko kukweta nakenkä mda mda käta ti tõi miketa bä jene, ye abko kukwe käme tä ti tõiبتä, ye mdeita nebe tie abko käta rüre jändrän kuin ti tö nuein yebe, aisete ni ngite kä teri ñan raba kwäräbere au, ye kwrere jire tita kukwe kämekäme kisete. ²⁴ ¡Aingwaree, ti bobre jakän! Käre tita ja mike ngite ti ngrabare nebti abtä tita mente Ngöböye. ¿Ne kisete nirekwe ti tikadrete se? ²⁵ ¡Ngöbö aibe abko ie tita kuin niere ni Dänkien Jesukristo köböire, ñobtä ñan angwane niarakwe ti tikadite!

Nebti kukwe mrä abko nuke gare krörö tie: Ti tö Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye aibe mikai täte,

akwa kukwe kämekäme tä ti töibtä abko mdeita nebe tie abko käta ti mike kukwe kämekäme nuene.

8

Mtare nita nüne Ngöbö Üai diebti

¹ Akwa mtare, ni jökrä tä tödeke Kristo Jesubti abko Ngöbökwé ñan kitadre ngite jire chi mda amne ñan mikadre ja ngie nuen jire chi, ² ñobtä ñan angwane kukwe kämekäme nämane mun töibtä kä nämane mun mike ja mike ngite Ngöbö rüere abtä Ngöbökwé mun mikadre ja ngie nuen, ye ngäniene abko Ngöbö Üai käkwe mun tikaninte, käkwe mun mikani nüne btin, sribi nuenbare Kristo Jesukwe krusobtä ye köböire. ³ Kukwe kämekäme ni töibtä abko mdeita nebe nie, ye kisete Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye ye ñan di namani täte ni tikatekäre, ñobtä ñan angwane ni di ñan namani kukwe ye mikakäre täte. Akwa Ngöbö aibe di namani tikatekäre, käkwe ja Odei Jesu juani kä nebtä. Ni jökrä abko kukwe käme nuenkä, akwa niara därebare ja kwrere nibe. Ye kwrere Ngöbökwé juani nüke krütakäre nikrä amne ni ngite Ngöbö ngwärekre ye ütiä biankäre krusobtä ni diäre amne ni täte. ⁴ Ngöbökwé Jesu juani krüte kore ni kräke, ye köböire abko kukwe kuin era metre biani nuendre nie Ngöbökwé abko tä nebe bare nikrä mtare, abkokäre Ngöbökwé ja Odei juani. Ne aisete kukwe kämekäme tä ni töibtä abko mdeita nebe nie, yebtä abko ni tödekaka Jesubti ñan tä ja kite mda, akwa Ngöbö Üai tö dreye, erere nita nuene.

⁵ Mdakäre abko, nire nire tödekaka ñakare Jesubti käta töbike kukwe kämekäme aibehtä amne aibe

mdeita nebe ie abko erere tä nuene. Akwa Ngöbö Üai tö dreye, yebtä nire nire tä ja töi mike kwat-ibe, ni ye abko tä Ngöbö Üai kukwei mike täte. ⁶ Kukwe kämekäme tä ni töibtä amne mdeita nebe nie, ye erere nita niken jiebtä abko tä niken ni ngwena mente Ngöböye abtä Ngöböta ni mike ja ngie nuen. Akwa nita töbike jändrän kuin Ngöbö Üaikwebtä abko käta niken ni jie ngwena, ye ngwane nita nüne kärekäre Ngöböbe amne nita nüne jäme Ngöböbe arato. ⁷ Akwa nire nire tödekaka ñakare Jesubti töi kämekäme abko mdeita nebe ie, aisete tä nakwen janknu jiebtä. Ni ye abko tä ja rüere Ngöböbe, ñobtä ñan angwane kukwe biani Ngöbökwé nuendre nie, ye niara ñan tö mikai täte amne, niara di ñakare kukwe ye mikakäre täte arato. ⁸ Ye mden kisete, kukwe kämekäme tä ni tödekaka ñakare Jesubti ye töibtä amne kukwe kämekäme ye mdeita nebe ie, aisete tä nakwen janknu jiebtä, ni ye abko ñan raba jändrän kuin nuene jire chi abtä Ngöbö raba käikitekä.

⁹ Akwa mun abko, kukwe kämekäme nämane mun töibtä, kä nämane mun mike kukwe kämekäme nuene, akwa ye kwrere munta nüne ñakare mda, ñobtä ñan angwane Ngöbö Üai tä nüne munbtä mtare ne ngwane, Ngöbö Üai tä mun kite nüne Ngöbökrä. Nire nire btä Kristo Üai tä nüne ñakare, ni ye abko ñakare ni jen Kristokwe. ¹⁰ Era metre mun ngrabare yebti munkwe kukwe nuenbare kämekäme Ngöbö rüere, ye dokwäre mun krütadi, akwa Kristo tä nüne munbtä mtare ne ngwane, mun üai kākwe nünandi kärekäre Ngöböbe, ñobtä ñan angwane munkwe

tödekani Jesubti angwane, mun ngite ñakare mda niebare Ngöbökwe munbtä. ¹¹ Angwane Ngöbökwe Jesu mikaninta nire abko Üai arabe tä nüne munbtä, ye ngwane Ngöbö Kristo mikakata nire arabe kākwe mun ngrabare ye mikadita nire arato niara Üai köböire kä mrä angwane. ¹² Ne aisete ti mräkätre, kukwe kämekäme nämane ni töibtä abko mdei nämane nebe nie, ye kwrere nikwe ñan nünandre jire chi mda, ¹³ ñobtä ñan angwane kukwe kämekäme tä mun töibtä, ye munkwe nuendi janknu amne ñan kitadre temen munkwe, ye ngwane mun rabadi mente Ngöböye amne Ngöbökwe mun mikadi ja ngie nuen kä mrä angwane; akwa kukwe kämekäme nuenta munkwe ja ngrabarebti, ye munkwe kitadre temen Ngöbö Üai diebti, ye ngwane munkwe nünandi kärekäre Ngöböbe.

¹⁴ Ye abko, nire nire jie ngwianta Ngöbö Üaikwe, ni ye abko Ngöbö ngäbriänkä kwe abko raba gare munye, ¹⁵ ñobtä ñan angwane Ngöbö Üai tä mun itire itire btä, ye abko kākwe ñan Ngöbö käi mikadita tare mun okwäte, ni klabore ütiäte ñakare kätä bkänkä jürä ngwen jabtä ye kwrere; akwa Ngöbö Üai kätä mun mike Ngöbö ngäbriänkäre amne Ngöbö Üai ye mden köböire Ngöbö abko ni Rün nikwe kaita nebe nuäre nibtä, kätä ¡Abba! ¡Tata tikwe! niere Ngöböye. ¹⁶ Ye abko, ni tödekaka Jesubti abko Ngöbö ngäbriänkä era metre abko Ngöbö Üai ye arabe tä mike gare nie amne, ¹⁷ ni Ngöbö ngäbriänkä bkänä ne ngwane, jändrän kuinkuin biandre Ngöbökwe Kristoye, ye ni rabadi bkäne siba Kristobe gwaire. Akwa Ngöbökwe

jändrän kuinkuin nuendre ni kräke siba, abkokäre Kristokwe ja tare nikani, ye kwrere nikwe ja tare nikadi arato tödekabtä Kristobti.

Ngöbökwe jändrän kuinkuin nuendi ni kräke abko nita ngibiare ngäbti kisere

¹⁸ Tödekabtä Kristobti nita ja tare nike mtare ye abko tare krübäte bkänä, akwa jändrän kuinkuin nuendi Ngöbökwe ni kräke ye abko bäri ütiäte nikrä ruen tie. ¹⁹ Ni ne abko Ngöbö ngäbriänkätre. Amne ni rabadre bä mikani era metre kä mrä angwane, ye abko jändrän jökrä dätebare Ngöbökwe käta ngibiare kisere, ²⁰ ñobtä ñan angwane Ngöbökwe jändrän jökrä dätebare, abti drekäre Ngöbökwe jändrän jökrä dätebare abko erere namani bare ñakare btä. Ye ñan jändrän ketareketare tö namani dreye ja töi jenbti, erere namani bare akwa, Adán amne Eva käkwe Ngöbö kukwei kitani temen krire kena, bti Ngöbö ara jire käkwe ükaninte kore, aisete kukwe namani bare kore jändrän jökräbtä. ²¹ Jändrän jökrä dätebare Ngöbökwe tä ngadaen amne tä niken ngwarbe, abtä tätre ja tare nike, ye kwrere ñan rabadre nakenkä mda btä abko tä ngibiare kisere. Ye kwrere arato, ni Ngöbö ngäbriänkä abko kräke Ngöbökwe kukwe kuin nuäre nuendi, käkwe ni ngrabare kwitadi, ñan krütadre mda abkokäre, ye abko jändrän dätebare Ngöbökwe tä ngibiare kisere arato.

²² Ngöbökwe jändrän jökrä kwitadi ye ngibiabtä kisere abko jändrän dätebare Ngöbökwe abko tä ja tare nike, käta täkekä jabe bäsi merita niken ja ngibiare käta ja tare nike ngäbäkre ngibiabtä, ye kwrere jire kira abti kä nüke mtare jändrän

jökrä tä ja tare nike, ye gare kuin nie. ²³ Ye abko ñan jändrän mda mda dätebare Ngöbökwe aibe käta täkekä jabe akwa, nitre tödekaka Jesubti käta ja tare nike kore, käta täkekä jabe arato, ñobtä ñan angwane ni ngrabare btin krüte ñakare mda biandi Ngöbökwe nie, ye nita ngibiare ngäbti kisere, abtä nita täkekä jabe mtare. Akwa Ngöbökwe ni kanina ngäbti ja ngäbriänkä kwrere, akwa ye rabadre bare täte angwane, Ngöbökwe ni ngrabare btin biandi nie, ye mikakäre era, abkokäre ja Üai biani kwe nie. ²⁴ Ngöbökwe ni dianintari näire mentokwäre ni ngrabare btin biandre mda kwe nie abko nita ngibiare kisere. Ye abko, jändrän tära nebe ni kisete, ye abko ngibiata ñakare mda, ²⁵ akwa jändrän ngämi nebe ni kisete abko nita ngibiare kisere, ye abko rükadre nie, abkokäre nikwe ngibiadre jäme bätärekä abti rükadre ni kisete.

²⁶ Ngöbökwe kukwe nuendi kuin nikrä abko nita ngibiare kisere, ye abko käta ni die mike. Ye kwrere arato, jata nebe ruen bobre di ñakare nie blitakäre Ngöböbe amne nikwe dre niedre Ngöböye ñan tä nebe nuke gare nie, yebtä abko Ngöbö Üai käta ni die mike blite Ngöböbe, käta täkekä jabe blitare kwärä ja kukwei jenbti Ngöböbe amne, kukwe Ngöbö Üaikwe abko ni ñan raba niere jire ja kukwe jenbti. ²⁷ Akwa Ngöbö abko ie ni töi ño ño gare kuin metre jökrä, amne Ngöbö Üai töta nebe dre dre kärere nikrä Ngöböye, ye garera jökrä Ngöböye, ñobtä ñan angwane Ngöbö tö dreye, ye kwrere Ngöbö Üai tä blite juta deme Ngöbökwe ye kräke.

Jändrän jökrä ni rüere, ye nita ganaine kwäräbe

²⁸ Ni jökrä käräbare Ngöbökwe jakrä mikakäre ja odeire käta Ngöbö tarere, kräke Ngöbökwe kukwe ükaninte Kristo köböire abko erere ngwiandi bare kwe, abkokäre kukwe kuin rakadrekä btätre ya o kukwe tare rakadrekä btätre ya, akwa Ngöböta ükete kuin kräke abko krörö: ²⁹ Kena dekä Ngöbö ngämi ni dätere, känenkri nire nire rabadre nüne kärekäre ben ye namanina gare ie, erere mikanintbe kwe kwitakäre bäsi ja Odei jen kwe Jesukristo kwrere. Ye abko Ngöbö Odei jen kwe rabadre bäri ütiäte etbakantre kwati ngätäite abkokäre. ³⁰ Erere arato, nire nire kräke Ngöbökwe kukwe mikanintbe kore abko erere käräbare kwe diantarikäre jakrä, ye abko ngite ñakare mda niebare kwe amne kani ngäbti kwe amne, ni ye abko mikadi nüne jabe kwe kä nuärete arato.

³¹ Ngöbökwe kukwe kuin nuenbare keta kabre kore ni kräke Jesukristo köböire, tikwe nini çyebtä nikwe dre niedre mda? Ngöböta ni tarere kore amne tä kukwe nuene kuin kore ni kräke, ye ngwane ni amne jändrän mda mda ñakare jire rabadre ni ganaine, ³² ñobtä ñan angwane Jesu abko Ngöbö Odei jen kwe, aisete tare kri Ngöbökwe, akwa namani ruentari tare ñakare ie, käkwe biani müre ketadre ni jökrä kräke, çye abko jändrän mda mda kwe abko niarakwe ñan biandre ngwarbe nie ja moto kuinbti ja Odei ben gwaire ya? ¡Jänri, Ngöbökwe jändrän jökrä kwe biandi nie! ³³ Ngöbö ara jire käkwe ni dianinkä jakrä amne ni ngite ñakare mda niebare kwe, aisete ni ñakare jire iti raba ni kite ngise Ngöböye abko Ngöbökwe kukwei mikadre era. ³⁴ Mdakäre abko, Kristo Jesu

krütani ni kräke, bti nükaninta nire amne tä kä bári ütiäte te Ngöbö kise ruenkri, käta blite käre Ngöböbe ni kräke, ¿ye abko ni mda tädrera käkwe ni kitadi ngise Ngöbö ngwäreki ya? ¡Ñakare jire!
³⁵ ¿Kristo käta ni tarere kri, ye abko nirekwe töi kwitadre amne niara ñan rabadre ni tarere mda? Ni ñakare jire iti amne jändrän ñakare jire kä raba Kristo töi kwite ni rüere. Ye aisete, nikwe ja tare nikadre tödekabtä Jesubti ya o ni mda käkwe rüdre krübäte ni rüere ya amne kukwe jatadre krübäte ni rüere ya o ni rabadre mrö nike ya o dän ñan rabadre nie ya amne ni rüe jatadre krübäte ya o ni kämika tö rabadre tödekabtä Jesubti ya, akwa ¿yebtä Kristokwe ñan ni taredre mda ya? ¡Ñakare jire! Niarakwe ni taredi janknu. ³⁶ Ye abko nikwe ja tare nikadre tödekabtä Jesubti rabadre gare metre nie, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei käta ni bä mike obeja kwrere, käta niere krörö nibtä:

Obeja jäta niken biare kämikadre,
 ye kwrere jire nunta mikani biare kämikadre
 käre.

Ne aisete, tödekabtä mabti,
 käre nun rätäkäta gatabti köbö kwatirek-
 watire, *Salmos*
^{44.22}

abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

³⁷ Akwa Ngöbö ni tarekä kri, ye köböire nita kukwe bätäkä ngwarbe ye ganaine kwäräbe jökrä.
³⁸⁻³⁹ Tita nütüre kore, ñobtä ñan angwane jändrän ñakare jire kä raba Ngöbö töi kwite abtä niara ñan raba ni tarere mda, ye abko gare kuin tie, ñobtä ñan angwane ni krütadre ya o ni tädre nüne ya, akwa Ngöböke ni taredre janknu. Erere

arato, angele köböire amne üai kämekäme köböire Ngöbökwé ñan ni kitadrekä ja okwä bäre mento, akwa ni taredre janknu kwe. Mdakäre abko, kukwe mtare amne kukwe jatadi ni rüere, ye abko ñan raba Ngöbö töi kwite abtä niara ñan raba ni tarere mda, akwa Ngöbökwé ni taredre janknu arato. Erere arato, jändrän kä käinbti ya o jändrän bäri mente nguse sete kä raba Ngöbö töi kwite abtä niara ñan raba ni tarere mda. Ne aiseite Kristo Jesu köböire Ngöbökwé ni taredi kärekäre amne jändrän ñan raba Ngöbö töi kwite jire chi abtä ñan rabadre ni tarere mda.

9

Ja töi jenbti Ngöböta ni denkä jakrä

¹⁻³ Mdakäre abko ti mräkätäre, ti moto ulire krübäte amne ti motota nõtöte käre, ñobtä ñan angwane ti mräkätäre israelita tikwe ye abko käkwe tödekadre Kristobti abko köböire rabadre dianintari, ie ti tö bäri. Ngöbökwé ngürün mikadre tibtä, abtä ti ne ara jire rabadre mikaninkä Ngöbö okwä bäre mento ja ngie nuakäre kärekäre amne ti mräkätäre tikwe rabadre dianintari, ie ti töta nebe, ne abko Kristo Jesu ngwärekre tita kukwe era erere niere. Ñan tita ni ngökö gare tie, ñobtä ñan angwane tita mun ngökö ñakare abko Ngöbö Üai Deme käta mike gare tie, aiseite tita kukwe era erere niere kore. ⁴ Tita niere kore, ñobtä ñan angwane nitre israelita jatani jökrä Israelikri amne Ngöbökwé kani ngäbti ja ngäbriänkä kwrere. Erere arato, Ngöbö nämäne ja di kri bä nuäre ye mike tuare ietre amne kukwe ükaninte bätäkä ngwarbe kwe bentre. Erere arato, ja kukwei biani

kwe Moiséye kräke. Mdakäre abko, nitre israelita käkwe jändrän kukwadre Ngöbö käikitakakäre ju blitakrä Ngöböbe kanti abko Ngöbökwé ükaninte bentre. Ngöbökwé kukwe mda mda nuendre nitre israelitakrä abko niebare metre kwe ietre arato. ⁵ Erere arato, ni mräkä kirakira ütiäte krikri, yekri niaratre jatani arato amne niaratrekri Ni Dianinkä Ngöbökwé abko Jesukristo ara därebare arato. Jesukristo abko Ngöbö ara jire amne tä jändrän jökrä gobraine. Niara abko raba käikitaninkä kärekäre. Abko kore se. Amen.

⁶ Ngöbökwé jändrän kuin nuenbare kore nitre israelitakrä, akwa niaratre kwati käkwe trö kwitani Kristoye, käkwe ñan mikani ütiäte jae, ¿yebtä abko Ngöbökwé ñan ja kukwei mikani täte ya? Ñakare jire, ñobtä ñan angwane ñan nitre israelita jökrä därebare ni israelitakri abko Ngöböta tuen israelitare era metre ja ngwärekwé. ⁷ Erere arato, ñan ni jökrä därebare Abrahamkri abkobtä Abraham ngäbriänkä era metre Ngöbö ngwärekwé abko gare nie, ñobtä ñan angwane Abraham ngäbriänkä nämáne kwati, akwa Ngöbökwé niebare krörö Abrahamye:

Ma ngäbriänkä era metre abko jatadi ma ngobo
Isaac aibekri, *Génesis 21.12*
niebare Ngöbökwé ie.

⁸ Ye mdenbtä abko, ñan nita därere ni mräkä mdenkri abko kätä ni mike Ngöbö ngäbriänkäre abko niebare Ngöbökwé Abrahamye Isaabtä kätä mike gare nie, akwa Ngöbökwé ngäbäkre köböi mikani Abrahamye abkokri ni därebare ja täritäri, ni ye abko Abraham bkün era metre. ⁹ Ye erere,

bati Ngöbökwe ngäbäkre biandre Abrahamye abko niebare krörö kwe ie:

Kä krörö kä mdate ti rükadita angwane, ngäbäkre rabadira Sarakwe, *Génesis 18.10,14*
abko Ngöbökwe nuendre Abrahamkrä, niebare kwe ie Isaabtä. Ye aisele Ngöbökwe Isaac dianinkä jakrä amne ñan Ismael dianinkä jakrä nämane gare Abrahamye.

¹⁰ Akwa kukwe ye abko ñan aibe nakaninkä kore akwa, kukwe mdara jire nakaninkä abko köböire nita därele ni mräkä mdenkri abko ñan tä ni mike Ngöbö ngäbriänkäre abko tä nuke gare nie abko krörö: Rebeca ngobo munkine kädian nämane Esaú amne Jacob, ye abko därebare rün itibe Isaakri. ¹¹⁻¹³ Akwa niaratre nibu ngämi därele amne ngämi kukwe kuin nuene amne ngämi jändrän käme nuene Ngöbö rüere, ye känenkri Ngöbökwe niebare Rebecaye:

Ngäbäkre mubai abko rabadi sribikä etba mrä kräke, *Génesis 25.23*
niebare Ngöbökwe Rebecaye.

Ye mden erere Ngöbökwe niebare abko tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä:

Tikwe Jacob tarebare,
akwa Esaú abko tikwe tarebare ñakare, *Malaquías 1.2-3*

abko niebare Ngöbökwe. Ye mden abko namanina kwatibe kore, ñobtä ñan angwane Ngöböta kukwe miketbe ño ño, töta nebe nire nire diainkä jakrä ja töi jenbti ye erere tä denkä, ye abko ñan nita jändrän kuin nuene ya o nita jändrän käme nuene Ngöbö rüere abko Ngöböta mike ñäräre, käta ni

denkä jakrä, akwa Ngöbö töta nebe nire diainkä jakrä, erere tä denkä.

¹⁴ ¿Ne aisete, Ngöbö abko kukwe ükatekä blo nikwe niedre ya? ¡Ñakare jire! ¹⁵ ñobtä ñan angwane bati kira Ngöbökwé niebare krörö Moiséye:

Ti tö rabadi nire nire ngwiain ruentari tare jae, ye erere rabadi ruentari tare tie amne, ti tö rabadi ja moto mikai kuin nire nire kräke, ye erere kräke tikwe ja moto mikadi kuin,

Exodo 33.19

niebare Ngöbökwé Moiséye. ¹⁶ Kukwe ye abko käta kukwe krörö mike gare nie: Ye abko ñan ni töta nebe dreye amne ñan nita jändrän nuene ja di ngöibti abko köböire nita nebe ruentari tare Ngöböye, akwa ja töi jenbti nita nebe ruentari tare Ngöböye.

¹⁷ Erere arato, Ngöbökwé ñäkäbare Faraónye abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä, käta niere krörö: Ma köböire ti di kri rabadre gare kä jökräbti temen, abkokäre tikwe ma mikani jreire Egipto nete,

Exodo 9.16

niebare Ngöbökwé Faraónye. ¹⁸ Kukwe ye abko käta kukwe krörö mike gare nie: Ngöbö töta nebe nire nire ngwiain ruentari tare jae, erere tä nebe ruentari tare ie amne, Ngöbö töta nebe nire nire dokwä mikai ribi ja kukweikrä, erere tä dokwä mike ribi. Ye mden abko bä mikani kwe.

¹⁹ Akwa kukwe nebtä ni ruäre käkwe niedre tie: ¡Ngöbö töta nebe dre dre nuein nibtä, erere tä neme bare nibtä, se ñobtä abko nita nebe ngite Ngöböye se! ni ruäre käkwe niedre kore.

²⁰ Akwa tita niere kore ni yeye: ¿Mun abko dätebare

Ngöbökwe, ye ñobtä abko mun tö ñäkäi kore Ngöbö rüere ye? Ni kantra dātekā abko, ie kantra raba niere: ¿Drekāre makwe ti dātebare kore se? ¿niedre kantrakwe ie ya? ¡Ñakare jire! ²¹ ñobtä ñan angwane ni kantra dātekā ye tö rabadre dobro ye dātei ño ño ja töi jenbti, erere raba nuene. Ye mden kisete, dobrobti ni kantra dātekā ye raba kantra dātere jāndrān ütiāte krāke, akwa dobro ye arabebti raba kantra dātere arato jāndrān ütiāte ñakare krāke. Ye kwrere arato, Ngöbökwe ni dātebare, aisete tö rabadre dre dre nuein nibtä erere raba nuene.

²² Ne aisete, nitre kukwe kämekāme nuenkä Ngöbö rüere, krāke Ngöbökwe kukwe ükaninte mikakāre ja ngie nuen, aisete ñan tö namani mikai ja ngie nuen jōtrō, akwa ngibiabare raire kwe, ye abko Ngöbö raba nuene ja töi jenbti. ²³ Erere arato, Ngöbökwe ni ngibiabare raire kore, kākwe ñan ni ye mikani ja ngie nuen jōtrō, ñobtä ñan angwane niara töta nebe ja di kri bā nuāre mikai tuadre nitre tödekaka Jesubti yeye. Ngöbökwe nitre tödekaka Jesubti dianinkā kira jakrä, kākwe ngwiani ruen bobre jae, mikakāre nüne kärekarē jabe kā bāri nuāre te. ²⁴ Ngöbökwe ni kārābare jakrä abko ruāre nitre israelita ngātāite, ruāre abko nitre ñakare israelitare ngātāite. ²⁵ Ngöbökwe ni kārādre kore abko tā tikani krörō Ngöbö Kukweibtā tārā Oseabtā:

Nitre ñakare juta jen tikwe abko batira jire rabadi
juta jen tikwe abko tikwe niedi nitre yebtā.

Erere arato, nitre tita tarere ñakare metre mtare
abko batire jire tita tarere arato abko tikwe
niedi btā, *Oseas 2.23*

niebare Ngöbökwe.

²⁶ Erere arato, Ngöbökwe niebare mda tärä Oseabtä:

Mun ñakare juta jen tikwe, tikwe niebare munye.

Kä ye kanti tikwe nieba kore munye, akwa kä ye arabe kanti tikwe niedi krörö:

Mun abko Ngöbö nire ngäbriänkätre, tikwe niedi munbtä, *Oseas 1.10*

abko tä tikani tärä Oseabtä.

²⁷ Akwa nitre israelita ngätäite abko ni ruäre aibe rabadre dianintari abko Ngöbökwe niebare ietre kira abko tä tikani krörö tärä Isaíabtä:

Nitre israelita rabadre bäri kwati abtä ñan rabadre tanre üman mren köräbäre kwrere, akwa niaratre braibe rabadi dianintari,

²⁸ ñobtä ñan angwane ni Dänkien Ngöbö käkwe kukwe ükaninte ño nibtä, erere kebera mike täte metre, bti ja töi kwitadi ñakare jire chi kwe, *Isaías 10.22-23*

abko nieta tärä Isaíabtä.

²⁹ Ye mden abko Ngöbökwe niebare käne Isaías ara köböire arato abko krörö:

Ni Dänkien Di Kri Jändrän Jökrä Nuenkä käkwe ñan ni mräkä israelita mikadrete nüne ruäre, akräke Ngöbökwe nitre Sodomabo amne Gomorrabo ganinkä jökrä, ye kwrere ni israelita rabadre arato, *Isaías 1.9*

niebare Ngöbökwe Isaías köböire.

Nitre israelita käkwe tödekani ñakare Jesubti

³⁰ Ye kwrere Ngöbökwe nitre ñakare israelita diandretari kwati abko niebare kwe akwa, nitre israelita braibe rabadre dianintari abko Ngöbökwe niebare kira, ¿sebtä abko nikwe dre

niedre? Niaratre abko ngite ñakare mda niebare kwe, ye abko nitre ñakare israelitare nāmane kānentari ñakare jakrä, akwa tödekabtä Jesubti niaratre ngite ñakare mda niebare kwe btātre amne kadre ngābti kwe abko Ngöbökwe mikani gare ietre. ³¹ Akwa nitre israelita abko rabadre ja mike metre au ja di jenbti Ngöbö ngwārekri Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye mikabtä täte, ye abko nitre israelita nāmane kānentari kisere, akwa yebtä niaratre abko metre ja ngwārekri abko Ngöbökwe niebare ñakare amne ñan kani ngābti kwe. ³² ¿Se ñobtä Ngöbökwe nuenbare kore? Ye ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye ye mikabtä täte ja di jenbti au abko köböire niaratre ñakare ngite mda abko Ngöbökwe niedre abko aibe nitre israelita nāmane mike era jae, akwa tödekani ñakare kwetre Ngöböbti. Ye mden kisete, ngite ñakare mda abko Ngöbökwe niebare ñakare ietre. Nitre israelita kākwe tödekani bāri ja di jenbti ja mikakāre metre au Ngöbö ngwārekri amne ñan tö namani tödekai Jesubti. Jesu ye abko jä kwrere btä ni kwati tä ngoto ritete. ³³ Ye rakadrekä abko nāmane tikani kira Ngöbö Kukweibtä, kanti Ngöbökwe Jesukristo bā mikani jä kwrere abko krörö:

¡Munkwe mika ñäräre!

Tita jä mike jite mun Siónbo ngätäite.

Jä ye abko rabadi ñakare ütiäte mun kräke, aisete jä yebtä ni kwati ngoto ritadite amne ñan tödekadi kwetre bti.

Akwa nire nire kākwe tödekadre ni yebti abko Ngöbökwe ñan mikadi ja ngie nuen, aisete ñan rabadre ja gaire, *Isaías 8.14; 28.16*

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä ni Dänkien Jesukristobtä.

10

¹ Ti mräkätre, kukweta nakenkä kore nitre israelitabtä, akwa nitre israelita ye rabadre dianintari, ie ti tö krübäte, aisete tita blite kräke Ngöböbe, ² ñobtä ñan angwane niaratre tä Ngöbö mike ütiäte kri jae, aisete tätre mokrere Ngöböbti, akwa Ngöbö mikadre ütiäte ño metre kwetre abko erere nūke gare ñakare ietre. ³ Nita tödeke Jesubti aibe angwane ni ngite ñakare mda abko Ngöböta niere nibtä, ye abko ñan nūkani gare ietre amne, niaratre töta nebe ja mikai metre au Ngöbö ngwärekre, aisete Ngöbökre kukwe mikanintbe ni mikakrä metre ja ngwärekre Jesukristo köböire, ye mikata ütiäte ñakare kwetre. ⁴ Akwa Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye, ye Kristo kākwe mikani täte jökrä, aisete mikani nebe bare täte jökrä kwe ni kräke amne, tödeka Kristobti aibe köböire ni rabadre era metre Ngöbö ngwärekre, abkokäre mikani nebe bare täte jökrä kwe ni kräke.

⁵ Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye ye mikabtä täte nire nire tö rabai metre Ngöbö ngwärekre abko kräke Moisékre kukwe tikani krörö:

Kukwe Biani Ngöbökre Moiséye, ye nirekre mikadre täte jire jökrä abko köböire nūnandi kwe,

Levítico 18.5

abko tä tikani Moisékre Ngöbö Kukweibtä. Akwa ni ñan raba kukwe ye mike täte kore, ⁶ aisete nita tödeke Jesubti, köböire ni ngite ñakare mda abko Ngöböta niere nibtä, ni ye kräke Ngöbö Kukwei kätä niere krörö: Makwe ñan töbika krörö: “¿Nire näin kä käinbti” Kristo kanti, niara kärereta

kä nebtä ni die mikakäre? Ye kwrere makwe ñan töbika, ñobtä ñan angwane Kristo nukanina kä nebtä aisete. ⁷ Erere arato, makwe ñan töbika krörö: “¿Nire näin nguse kä nakebtä ni krütanikrütani ngätäite,” Kristo rükadreta nire ni die mikakäre? Ye kwrere munkwe ñan töbika, ñobtä ñan angwane Kristo krütanina bti Ngöbökwe mikanina nire ni kräke. ⁸ Akwa kukwe bti ni rabadre dianintari abko tä känime mun ken. Kukwe ye abko krörö: Tödekadre Kristobti aibe köböire ni ngite ñakare mda Ngöböta niere abko dirita nunkwe. Yebtä Ngöbö Kukwei tä niere krörö:

Kukwe ye abko tä känime mun ken abko mun raba niere ja kada jenbti amne, mun töibti mun raba mike era jae, *Deuteronomio 30.14*

abko Ngöbö Kukwei tä niere. ⁹ Kukwe mun dantarikrä abko tä ja ken munbe, ñobtä ñan angwane Jesu abko ma Dänkien makwe niedre ja kada jenbti amne Ngöbökwe Jesu mikaninta nire, yebti makwe tödekadre amne makwe mikadre era ja töibti angwane, ma rabadi dianintari. ¹⁰ Ye abko, Jesu mikata era ja töibti amne tödekata bti, yebtä ni ngite ñakare mda abko Ngöböta niere nibtä amne, Jesukristo abko ni Dänkien nita niere ja kada jenbti, ye ngwane nita nebe dianintari.

¹¹ Yebtä abko Ngöbö Kukwei tä niere krörö arato: Nire nire käkwe tödekadre niarabti abko ñan rabadre mikani ja ngie nuen, aisete ñan rabadre ja gaire, *Isaías 28.16*

abko nieta Ngöbö Kukweibtä. ¹² Nieta kore, ñobtä ñan angwane ni israelita ya o ni ñakare israelitare akwa ni ja kwrere jökrä Ngöbö ngwärekre. Ye aisete ni ñakare bä jene jene amne ni Dänkien Kristo abko

ni jökrä Dänkien amne, nire nire kätä ja di käre
ie rabakäre dianintari ye erere die mikata kri kwe
¹³ abko gare metre nie, ñobtä ñan angwane nieta
krörö Ngöbö Kukweibtä:

Nire nire kākwe ja di kārādre ni Dänkienye rabakäre
dianintari, ni ye abko Ngöbökwē dianditari,
Joel 2.32

abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

¹⁴ ¿Akwa ni tödekaka ñakare Kristobti kākwe ja
di kārādre ño Ngöböye jakrä? Erere arato, ¿ni ni
kukwei nuen ñakare blite Kristobtä abko tödekadre
ñö kwe bti? ¿Amne ni ñakare kukwe kuin Kristobtä
niere, ye abko nikwe kukwe Kristobtä kukwei nu-
adre ñö? ¹⁵ Mdakäre abko, ¿ni juanta ñakare kukwe
kuin Jesubtä niere ni mdaye, ye abko rikadre blite
ñö kukwe kuin yebtä? Ye mdenbtä abko, Ngöbö
Kukweita niere krörö:

Ni kukwe kuin ngwianka tä kite nüke, ye abko
käita nebe nuäre krübäte nibtä niara tuare,
Isaías 52.7

abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

¹⁶ Kukwe kuin Kristobtä ye niebare nitre israeli-
taye, akwa ni kwati kākwe ñan mikani era, kākwe
tödekani ñakare Jesubti. Kukwe rakadrekä kore
abko Ngöbökwē niebare kira krörö Isaías köböire:

Ni Dänkien, nunkwe kukwe kuin niebare, ye bäsi
ni ñakare jire kākwe mikani era, *Isaías 53.1*

abko nieta Ngöbö Kukweibtä sribi nunkwebtä.
¹⁷ Ye abko, kukwe kuin Kristobtä, ye nita kukwe
nuen angwane, nita kite tödeke Kristobti. Kukwe
kuin ye abko Kristobtä.

¹⁸ Akwa ti raba ngwentari munye: ¿Nitre is-
raelita ye kākwe kukwe kuin Kristobtä kukwei

nuani metre ya, ñakare ya? Jänri, niaratrekwe kukwe kuin ye kukwei nuani. Ye mdenbtä abko, Ngöbö Kukwei kätä niere krörö:

Nitre kukwe kuin ngwianka, ye nikani kukwe kuin ye ngwena kä jökräbti temen amne, kukwe kuin ye abko niaratre nikani ngwena kä ketareketare te jökrä kwäräkwärä,

Salomos 19.4

abko nieta Ngöbö Kukweibtä. ¹⁹ Akwa ti tö kukwe ngwiaintarita mda munye abko krörö: ¿Kukwe kuin niebare nitre israelitaye, ye abko ñan nükani gare metre ietre ya? Käne Moisékwe niebare krörö nitre israelitabtä:

Juta ñakare jen tikwe, ye ben tikwe mun israelita mikadi mokrere.

Erere arato, juta ie ti nuke gare ñakare mtare, juta ye kräke tikwe mun israelita mikadi romon,

Deuteronomio 32.21

²⁰ ñobtä ñan angwane kukwe niebare Ngöbö Kukweibtä Isaíakwe abko tä nakenkä mtare abko krörö:

Juta mda mda ñakare israelitare nämane ti känentari ñakare abko ie ti kwani.

Amne juta nämane ti kärere ñakare abko ie tikwe ja mikani gare,

Isaías 65.1

abko nieta Ngöbö Kukweibtä nitre ñakare israelitarebtä, ñobtä ñan angwane niaratre kwati tä tödeke Jesubti aisete. ²¹ Akwa nitre israelitabtä abko Isaíakwe niebare krörö:

Juta ne ñan tä ti kukwei mike täte amne, dokwä ribi ti kukwei ngäbti,

akwa ti nämane biare kise ngianinte köbö kwatirekwatire niaratre ngäbti, *Isaías 65.2* niebare Ngöbökwé Isaías köböire.

11

Ngöbökwe nitre israelita dianinkä braibe jakrä

¹ Kukwe yebtä, ti rabadre kukwe ngwentari krörö: ¿Nitre ñakare israelitare, kräke Ngöbökwe ja moto mikani kuin, yebtä abko juta israelita abko ie Ngöbökwe trö kwitani ya? Ñakare jire, ñobtä ñan angwane ti abko israelita. Ti därebare Abrahamkri amne ti därebare juta Benjamín mräkäkri arato. ² Käne abko, Ngöbö ngämi kä ne dätere, ye känenkri Ngöbökwe juta israelita diandikä juta jen jakwe kwrere abko mikanintbe kwe, aisete mtare Ngöbökwe ñan trö kwitani juta jen kweye. ¿Ye abko era metre abko kukwe nakaninkä ni Ngöbö kukwei niekä kädian nämane Elíabtä abko kätä bä mike abko gare ñakare munye ya? Bati Elías nämane blite Ngöböbe angwane, niebare krörö kwe nitre israelita kitakäre ngite Ngöböye:

³ Ti Dänkien, nitre ma kukwei niekä abko kämikanina jökrä jreikwe.
Erere arato, ñukwä grä jändrän kukwakrä mae ye dikaninte jökrä kwetre.

Mtare ti aibe tä nire kaibe, akwa niaratre tö ti kämikai arato, *1 Reyes 19.10,14*
niebare Elíakwe Ngöböye. ⁴ Abtä Ngöbökwe niebare mda ie:

Nitre israelita kwati ngämi nebe ngukudokwäbti temen ngöbö ngwarbe Baal ngwärekre,
akwa tä ti mike era janknu abko tikwe dianinkä mili Krä kükü jenena jakrä, aisete ma ñakare tä kaibe, *1 Reyes 19.18*

niebare Ngöbökwe Elíaye. ⁵ Ye kwrere arato mtare, Ngöbökwe nitre israelita dianinkä ruäre jen jakrä ja moto kuinbti, kätä tödeke Jesubti. ⁶ Ja moto

kuinbti Ngöbökwe nitre israelita dianinkä ruäre jen jakrä, ye abko ñan jändrän kuin nuenbare kwe-tre abko ütiäre Ngöbökwe dianinkä jakrä, akwa Ngöbö ara jire käkwe ja moto mikani kuin, köböire ni dianinkä kwe jakrä. Akwa nikwe jändrän kuin nuendre abko ütiäre Ngöbökwe ni diandrekä jakrä, ye ngwane ñakare Ngöböta ni denkä jakrä ja moto kuinbti.

⁷ ¿Yebtä abko, nikwe dre niedre mda? Nitre israelita rabadre metre Ngöbö ngwärekre ja di jenbti abko niaratre namani känene kisere, akwa erere ñan namani bare. Akwa nitre israelita dianinkä jakrä Ngöbökwe abko kätä tödeke Jesubti angwane, niaratre abko ngite ñakare mda Ngöböta niere, akwa nitre israelita mda mda abko Ngöbö ara jire käkwe dokwä mikani ribi. ⁸ Ye kwrere kukwe rakadrekä abko Ngöbökwe niebare kira abko tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä:

Ni kwata ruen ñakare, kwrere jire Ngöbökwe mun töi mikani abko erere mun tä abti kä nuke mtare.

Ngöbökwe mun okwä mikani, akwa kukwe era metre Kristobtä tuen ñakare munye.

Erere arato, mun olo mikani Ngöbökwe, akwa ni kukwei kuin Kristobtä ruen ñakare mtare munye, *Deuteronomio 29.4; Isaiás 29.10* abko nieta Ngöbö Kukweibtä nitre israelita kwati btä.

⁹ Erere arato, Davikwe niebare krörö niara rüebtä Ngöböye, erere tä nakenkä mtare nitre israelita kwati btä:

Jändrän jökrä kuin mrö kwrere, ye abko rik-witadreta niaratre rüere näre.

Yebtä abko rabadre ritete abtä mikadre ja ngie nuen näre.

¹⁰ Erere arato, kä ñan rabadre tuen ietre, abkokäre okwä raba kä ikote näre amne, ñan rabadre jändrän nuen kä, abkokäre trö raba tänene käreäre näre, *Salmos 69.22-23*
abko niebare Davikwe. Ye kwrere tä nakenkä mtare nitre israelita kwati btä.

Ngöbökwé nitre ñakare israelitare dianintari arato

¹¹ Mtare ti bike kukwe mda ngwentari krörö: ¿Nitire israelita nikani janknu temen rabakäre käreäre Ngöbö okwä bäre mento ya? Ñakare jire, ñobtä ñan angwane nitre israelita käkwe ñan Ngöbö kukwei mikani täte, käkwe trö kwitani ie, ye köböire abko ni mda mda ñakare israelitare abko namani dianintari Ngöbökwé arato, nitre israelita rabadre mokrere Ngöböbti abkokäre. ¹² Akwa nitre israelita tä kukwe kuin Jesubtä kite temen, köböire tä ja mike ngite au Ngöbö rüere mtare, ye köböire abko ni mda mda ñakare israelitare tä jändrän kuinkuin Ngöbökwé bkäne kabre Jesukristo köböire. Akwa mrä nitre israelita käkwe tödekadre täte jökrä Jesubti angwane, jera metre Ngöbökwé ni jökrä die mikadre bäri kri mda ñan ñan!

¹³ Akwa mun ñakare israelitare abko ie ti bike niere krörö: Mun ye ie Ngöbö ara jire käkwe ti juani ja kukwei ngwena, aisete tita sribi ne mike bäri ütiäte jae, ¹⁴ ñobtä ñan angwane tita sribire munbe angwane, ti mräkätire israelita tikwe jatadre mokrere munbe, ye köböire abko ti rükadre ngwenante Ngöböye amne rabadre dianintari arato abkokäre. ¹⁵ Ye abko, Ngöbökwé nitre

israelita tuanimetre angwane, Ngöbökwe jändrän kuin krübäte nuenbare ni mda mda ñakare israelitare kä jökräbti kräke, käkwe kä biani ietre ja mäkäkäreta jabe Jesu köböire. ¿Ye abko nitre israelita jen Ngöbökwe käkwe tödekadre Jesubti angwane, Ngöbökwe kadreta ngäbti abko Ngöbökwe ñan jändrän bäri kuin krübäte nuendre kräke ya? ¡Jänri! Ngöbökwe mikadre nüne kärekäre jabe, ¹⁶ ñobtä ñan angwane arina mritata, bti diankata chi jenena Ngöbökrä, ye abko tuen deme amne ütiäte Ngöböye, ye ngwane arina mda tä nebe deme amne ütiäte jökrä arato. Ye kwrere abko nitre israelita mräkä känekäne abko arina chi dianinkä jenena kwrere amne nitre israelita jökrä abko arina mda kwrere abko krörö: Ngöbökwe nitre israelita mräkä känekäne Abraham, Isaac amne Jacob mikani jenena deme jakrä, ye köböire nitre israelita jökrä tä mikani jenena, Ngöbökwe kukwe kuin nuendre kräke abkokäre. Ye kwrere arato, kri ngätri tä mikani kuin deme jenena, ye ngwane kri küde tä neme kuin deme jökrä arato. Ye abko Ngöbökwe nitre israelita känekäne mikani deme jenena jakrä kri ngätri kwrere, ye köböire nitre israelita mda mda ja täritäri tä mikani jenena Ngöbökwe, kukwe kuin nuenkäre kräke arato.

¹⁷ Yebtä abko, ti bike kukwe mda bä mike krörö: Nitre israelita abko olibo krie kwrere, akwa olibo krie ye abko küde tikaninkä ruäre. Olibo krie küde tikaninkä ye täte abko olibo krie ngwarbe känsenta küde mikani. Olibo krie ngwarbe känsenta ye abko ma ñakare israelitare ara. Olibo küde era metre tikaninkä abko täte ma mikani, ye mden köböire abko namani neketaninkä olibo ngätri era metre btä amne olibo nire abko ara jire btä ma

namani siba, kăta ma die mike. Olibo ngătri era metre abko nitre israelita mrăkă kănekăne Abraham, Isaac amne Jacob ara. ¹⁸ Akwa yebtă makwe űan bika kri olibo kűde era metre btă, űobtă űan angwane makwe bikadre kri angwane, űan olibo ngătri tă nire ma kűbűire akwa, ma abko tă nire olibo ngătri kűbűire, ye makwe ngwianta tűre jae. ¹⁹ Akwa mun ruăre űakare israelitare kăkwe niedre mda: Olibo kűde era metre tikaninkă abko tăte ti mikani, munkwe niedre kore bikakăre kri, ²⁰ ye abko tă dbe. Akwa nitre israelita abko olibo kűde era metre, kăkwe űan tűdekani Jesubti abtă Ngűbűkwe tikaninkă amne ma abko kăkwe tűdekani Jesubti, aibe kűbűire Ngűbűkwe ma mikani olibo kűde era metre ye tăte. Ne aisete, makwe Ngűbű jűră ngwian jirekăbe jabtă angwane, makwe űan bika kri, ²¹ űobtă űan angwane nitre israelita abko olibo kűde era metre, akwa tűdekani űakare kwetre Jesubti, ye abko Ngűbűkwe diani űakare niaratrebti ta, aisete űma bărira jire kăkwe űan tűdekadre janknu Jesubti angwane, Ngűbűkwe űan diandre jire mabti ta!

²² Yebtă abko, makwe nikra kuin ja kăne, űobtă űan angwane Ngűbű abko moto kuin, akwa motota nebe romon arato. Ye mden kisete, nitre israelita namani ritete nikani temen, űobtă űan angwane kukwe kuin Jesubtă mikani űakare era jae kwetre, ye krăke Ngűbű moto namani romon angwane, ja moto mikani kuin kwe makră. Akwa makwe nűnandre űno, ie Ngűbű tű ye kwrere makwe nűna kăre angwane, Ngűbű moto rabadi kuin kăre makră, akwa makwe űan nűnandre Ngűbű tűi erere, ye ngwane ma tikadikăta olibo kriebtă arato. ²³ Mdakăre abko, nitre israelita űan tă

Ngöbö kukwei Jesubtä mike era jae, ye mikadre temen kwetre angwane, tödekadre Jesubti kwetre angwane, Ngöbökwé ketarekâta olibo krie me-trebtâ, ñobtä ñan angwane Ngöbö di târâ olibo küde ye ketarekâta olibo kriebtä. ²⁴ Mun abko olibo krie ngwarbe känsenta abko küde tikaninkä, bti ketaninkä olibo küde era metre ye täte & ye abko nitre israelita olibo küde era metre tikaninkä abko Ngöbökwé ñan mikadreta täte olibo kriebtä ya? jänri! Niaratre abko olibo küde era metre, aise te bari Ngöbökwé ketarekâta täte.

Nitre israelita rabadi dianintari

²⁵ Ja mräkâtre, Ngöbökwé kukwe ükaninte kore mun ñakare israelitarebtâ amne nitre israelitabtâ, ye abko kukwe ükaninte kira tiebe Ngöbökwé ni kräke, akwa mtare Ngöböta mike gare nie, ye abko btâ mun ñakare israelitare ñan tädre töi ngitiekä ngwarbe kwäräkwärâ abtä bikadre kri nitre israelitabtâ, abkokäre tita mike gare munye abko krörö: Mun ñakare israelitare rabadre tödeke täte jökrâ Kristobti, abkokäre nitre israelita ruäre dokwä ribi, käkwe trö kwitani Jesukristoye.

²⁶ Akwa kukwe ye rabadi bare kore angwane, nitre israelita rabadi dianintari, erere rabadi dianintari jökrâ abko rakadikä kore tä gare nie, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukweita blite krörö btâ:

Ni Diantarikä tä Siönte abko jatadi nitre israelita dentari, ye käkwe Jacob mräkä ngite Ngöbö rüere diandikä jökrâ btâ.

²⁷ Nitre israelita ngite ye diandikä jökrâ kore btätre angwane, Ngöbökwé kukwe ükaninte kira

nitre israelitabtä ye rabadi bare, *Isaías*
59.20-21; 27.9
abko nieta Ngöbö Kukweibtä.

²⁸ Akwa mtare ti mräkätäre, nitre israelita kwati tä Ngöbö kukwei kuin Jesubtä ye rüere, abtä tätäre ja rüere Ngöböbe. Ye mden köböire abko nitre israelita tä kä bien mun ñakare israelitareye tödekakäre Kristobti mtare. Akwa Ngöbökwé nitre israelita mräkä känekäne Abraham, Isaac amne Jacob ye dianinkä jakrä amne kukwe ükaninte kwe bentre, yebtä abko Ngöbö tä nitre israelita tarere janknu arato, ²⁹ ñobtä ñan angwane Ngöböta jändrän bien nie, ye abko ñan tä denkäta nikän. Erere arato, tä ni kärere diantarikäre, yebti ñan tä ja kukwei kiteta temen, aise te tä ja kukwei mike täte jökrä, aise te Ngöböta nitre israelita tarere janknu. ³⁰ Angwane mun ñakare israelitare abko mekera mun nämáne Ngöbö kukwei mike ñakare täte, akwa mtare nitre israelita käta Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mike ñakare täte, ye köböire abko täte kä bien munye, mun rabadre ruentari tare Ngöböye, käkwe mun diandretari Jesu köböire abkokäre. ³¹ Ye kwrere arato, nitre israelita ñan tä Ngöbö kukwei kuin Jesubtä mike täte mtare, ye köböire abko mun rabadre ruentari tare Ngöböye abkokäre. Ye mdenbtä, mrä nitre israelita rabadi ruentari tare Ngöböye, ñobtä ñan angwane Ngöböta mun ñakare israelitare ngwen ruentari tare jae mtare. ³² Ne aise te, ni jökrä rabadre tödeke Jesubti amne rabadre ruentari tare Ngöböye, käkwe dianditari, abkokäre Ngöbökwé ni jökrä israelita ya, ñakare ya tuanime tre ja dokwä mike ribi amne ñan Ngöbö kukwei

Jesubtä mikadre täte kwetre abko Ngöbökwe nuenbare kore, akwa ye köböire abko ni israelita ya, ñakare ya akwa Ngöbö rabadre ngwen ruentari tare jae amne rabadre dianintari, abkokäre Ngöbökwe nuenbare kore.

Pablota Ngöbö käikitekä

³³ Yebtä abko, ti tö kukwe niei krörö Ngöböbtä: ¡Jo! Ngöbö abra kwe jändrän kuinkuin tärä kabre krübäte nikrä, amne Ngöbö abra töbtä kri krübäte, käkwe jändrän kuinkuin mikanintbe ja töi jenbti ni kräke. Ye aisete Ngöböta töbike ño ño, ye ni ñan raba niere jire chi amne Ngöbö töi ji mdenbtä ye ni ñakare jire iti ie rabadre gare. ³⁴ Ne aisete, ¿ni Dänkien töi ño, ye tä gare ni mda mdaye ya? ¡Ñakare! ¿Angwane ni mda mda raba Ngöbö töi tike ya? ¡Ñakare! ³⁵ Mdakäre abko, ¿ni tärä iti käkwe jändrän biani käne ni Dänkienye abko ütiä bian-dreta kwe ie ya? ¡Ñakare! ³⁶ Ñobtä ñan angwane jändrän jökrä tä kite Ngöbökre amne jändrän jökrä tä niara köböire amne jändrän jökrä abko jen Ngöbökre, aisete ¡Ngöbö aibe raba käikitaninkä kärekäre! Abko kore se. Amen.

12

Ni kwitanina btin Ngöbökre, erere nikwe nünandre

¹ Ngöbökre ni ngwiani ruentari tare kore jae, käkwe jändrän kuin nuenbare bätäkä ngwarbe ni kräke, ye mden kisete ti mräkätre tikwe, jändrän kämikata Ngöbö käikitakakäre abko bianta ngöi ie, ye kwrere munkwe ja ngrabare mika ngöi jökrä Ngöbökrä amne munkwe nuna kuin deme Ngöbö

aibe kräke amne, dre tuen dbe Ngöböye, ye erere munkwe nuen abko ti tö nibi niei kisere munye. Munkwe nuendre kore angwane, munkwe Ngöbö mikadi ütiäte amne munkwe käikitadikä era metre. ² Erere arato, nitre moto kämekäme tä nüne ño kä ne ngwane, ye kwrere munkwe ñan nüna mda. Akwa mun rabadre kwitani Kristo kwrere, abkokäre munkwe Ngöbö tuametre ja töi kwite btin. Ye ngwane Ngöbö tö dreye, ye rüka gare munye amne jändrän kuin Ngöbökrä amne jändrän nuäre Ngöbökrä amne jändrän era metre Ngöbö okwäbti, Ngöbö tö dreye, ye rüka gare munye.

³ Ni kwitanina Ngöbökwé kākwe nūnandre krörö abko ti bike niere munye. Ngöbökwé ja moto mikani kuin tikrä, kākwe ti mikani Jesu kukwei ngwianka, aisete ti bike kukwe niere krörö mun itire itireye: Munkwe ñan bika kri ni mda mdabtä, akwa munkwe töbika era metre au jabtä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwé mun itire itire mikani tödeke ja kwrere jabtä, aisete ye kwrere munkwe nüna. ⁴ Ni abko itibe akwa ni kiakia ngrabare abko kabre, akwa ni kiakia ngrabare ye ñan tä sribi ketetibe nuene, akwa tä sribi bätäkä ngwarbe nuene ni ngrabare die mikakäre. ⁵ Ye kwrere arato, ni itire itire tödekaka Kristobti tä nekete niarakri abko ni kwati, akwa ni abko Kristo ngrabare itibe, aisete nita nekete gwaire jakri ja die mikakäre kwärikwäri. ⁶ Akwa ni itire itire, ie Ngöbö tö namani ja di biain sribi ño ño nuenkäre, ye erere biani kwe nie. Ye aisete, Ngöbökwé ja di biani ni itiye ja kukwei niekäre ni mda mdaye angwane, ni ye kätä tödeke ño Ngöböbti, ye kwrere Ngöbö kukwei niedre. ⁷ Erere arato, Ngöbökwé

ja di biani ni mdaye sribikäre ni mda mda die mikakrä angwane, sribidre kuin Kräke kwe. Amne Ngöbökwé ja di biani ni mdaye ja kukwei dirikäre, ye kwrere diri janknu kwe ni mda mdaye. ⁸ Erere arato, Ngöbökwé ja di biani ni mdaye ni mda mda kitakäre nüne bäri Ngöbökrä, ye kwrere kita nüne bäri Ngöbökrä kwe. Erere arato, Ngöbökwé ja di biani ni mdaye jändrän biankäre ngwarbe ni mda mdaye angwane, jändrän bian ja moto kuinbti kwe. Erere arato, Ngöbökwé ja di biani ni mdaye rabakäre ji dokwäte nitre gätäkä Jesu käbti ngätäite angwane, sribi ye nuen kuin täte jökrä kwe. Erere arato, Ngöbökwé ja di biani ni mdaye ni bobre bobre amne ni ja tare nikaka nikaka die mike angwane, kä rabadre nuäre btä sribi ye nuenkäre.

Nikwe ni mda mda taredre

⁹ Kukwe mda ti bike niere munye abko krörö: Munkwe ja tare era metre kwärikwäri. Erere arato, munkwe bätä ngwiandre kri krübäte kukwe kämekäme yebtä amne munkwe kukwe kuinkuin ye ketadrete dime ja kisete. ¹⁰ Ni ja etbare käta ja tarere, ye kwrere munkwe ja taredre kwärikwäri amne, munkwe ñan ja mikadre ngwarbe jae kwärikwäri, akwa munkwe ja mikadre bäri ütiäte jae kwärikwäri. Yebtä munkwe ja kitadre bäri. ¹¹ Mdakäre abko, sribi jökrä jiebti mun rankwadre kisere, akwa munkwe ñan kä ngwiandre krene jabtä amne munkwe sribidre ja di ngöi jökrä ni Dänkienkrä.

¹² Erere arato, Ngöbökwé jändrän kuin nuendi munkrä, ye abko munkwe käi ngwiandre nuäre jabtä, akwa mun raba ja tare nike angwane,

munkwe nünandrekä dite jabtä amne ja tare nika yebtä munkwe ñan ngra ngradre akwa, munkwe blitadre janknu Ngöböbe. ¹³ Nitre tödekaka Jesubti käta jändrän mdei nike, ye abko munkwe die mikadre. Erere arato, nitre basaka kadre ngäbti kuin, ye jiebti mun rankwadre kisere.

¹⁴ Mdakäre abko, nire nire tä näin kisere mun jiebti mun mikakäre ja tare nike tödekabtä Jesubti, ye kräke munkwe ja di kärä Ngöböye amne munkwe ñan ngürün mika btä ja dokwäre. ¹⁵ Erere arato, nire nire btä käta nuäre, ye ben munkwe kä ngwiandre nuäre gwaire jabtä amne, nire nire tä ulire amne tä ja müaire abko ben munkwe ja müaidre gwaire siba.

¹⁶ Erere arato, munkwe nünandre jäme jabe kwärikwäri amne munkwe ñan bikadre krikri, akwa munkwe ja getadre jäme ni bobre bobre ben amne ja ñan rabadre ruen bäri töbtä ni mda mdabtä munye.

¹⁷ Mdakäre abko, ni mda mdakwe kukwe nuen käme mun rüere, akwa munkwe ñan kukwe nu-enta käme btä ja dokwäre, akwa dre dre tuen kuin ni jökräye, ye jiebti mun rankwa. ¹⁸ Erere arato, munkwe ja die mikadre käre nünakäre jäme ni jökräbe.

¹⁹ Ti mräkätre tare tikwe, ni mdakwe kukwe nuen käme mun rüere angwane, munkwe ñan ja ngie mika au, akwa munkwe mun rüe ye tuametre Ngöbö kisete, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei käta niere krörö:

Ni mikadre ja ngie nuen, ye abko tä ti kisete.

Ne aisete ni kukwe nuenkä kämekäme mun rüere,
ye dokwäre tikwe mikadi ja ngie nuen,

Deuteronomio 32.35

niebare ni Dänkienkwe. ²⁰ Ne aisete, nikwe Ngöbö
Kukwei mikadre täte krörö:

Ma rüe, ie mrö raba angwane, makwe buka.

Erere arato, tomna raba ie angwane, makwe
tomna bian ie.

Yebtä abko rabadre ja gaire amne ngwäre kwata
rabadre tain bürere jökrä ie ja gaibtä,

abkokäre makwe nuen kore. *Proverbios*
25.21-22

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä. ²¹ Ye abko,
makwe ñan ja ganaimna kukwe kämeye, akwa
makwe kukwe kuin nuen ma rüekrä, köböire
makwe kukwe käme ganaindi.

13

Nitre gobranka kukwei mikadre täte

¹ Mdakäre abko, ni jökrä tä nebe gobrane ye
abko Ngöbö ara jire tä mike. Ni ñakare jire iti abko
tä ja mike gobrane ja töi jenbti, aisete nikwe nitre
gobranka mikadre täte. ² Ye aisete nire nire tä
nebe nitre gobranka rüere, ye abko Ngöbö kukwei
ara jire rüere nita rüere, aisete nire nire tä rüere nitre
gobranka rüere ye abko käkwe ja ngie nuadi. ³ Ye
abko, ni töi kuin era metre abko kräke ñan nitre
gobranka tä mikani jürä ngwiandre, akwa nitre
kukwe kämekäme nuenkä abko kräke gobranta
mikani jürä ngwiandre ie. ¿Ye aisete gobran ñan
jürä rabadre mabtä, ie ma tö ya? Gobran jürä
ñan rabadre mabtä, ie ma tö ne ngwane nuna
kuin era metre amne makwe ñan ja mika ngite
angwane, nitre gobranka käkwe ma mikadi ütiäte,

⁴ ñobtä ñan angwane nitre gobranka tätre sribire Ngöbökrä jändrän kuin nuenkäre makrä. Akwa makwe nünandre käme abtä makwe ja mikadre ngite gobran rüere, ye ngwane abko gobran jürä rabadre mabtä, ñobtä ñan angwane ñan ngwarbe nitre gobranka ye tä ni mike ja ngie nuen. Nitre gobranka ye abko tä sribire Ngöbökrä, kukwe kämekäme nuenkä mikakäre ja ngie nuen Ngöbö täte. ⁵ Ye mden kisete, ni jökrä kākwe nitre gobranka mikadre täte. Ye abko ñan ni mikadre ja ngie nuen kwe abtä mikadre täte, akwa ja ñan rabadre ruen ngite nie Ngöbö ngwärekre, abkokäre nikwe mikadre täte.

⁶ Nitre gobranka ye tä sribire Ngöbökrä amne tä sribi ye nuene köbö kwatirekwatire, aisete mun jökrä tä ja ütiä bien ietre. ⁷ Ye mdenbtä abko, gobran itire itire, ie dre biandre ja ütiäre, ye erere bian ie munkwe, aisete nireye rürümon ütiä biandre ño ño, ye ie ja ütiä biandre metre. Erere arato, nire nire jürä ngwiandre, ye erere munkwe jürä ngwian amne, nire nire mikadre ütiäte jae, erere munkwe mika ütiäte jae.

Ja taredre kwärikwäri

⁸ Munkwe ñan ja ütiä ya o rürümon ütiä mika jire chi jabti, akwa käre rürümon ütiä tädre ketetibe mun itire itire bti abko munkwe ja taredre kwärikwäri, ñobtä ñan angwane nire nire käta ni mda mda tarere ye abko käta Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye mike täte jökrä. ⁹ Ye abko Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye käta niere krörö: Ma gure ne ngwane, makwe ñan ja mika gure bati bati ni mdabe, makwe ñan ni kämika, makwe ñan

go, makwe ñan jändrän ni jenenankwe ribe jae. Ye abko, kukwe ketetibe mda munkwe mikadre täte ne ngwane, kukwe jökrä biani nuendre nie Ngöbökwe ye rabadre bare munye. Kukwe keteti mda ye abko krörö:

Mata ja tarere au,

ye kwrere makwe ni mda mda tare arato,

Levítico 19.18

¹⁰ ñobtä ñan angwane nire nire käta ni mda tarere ye abko ñan tä kukwe nuene käme rüere. Ne aisete nita ja tarere kwärikwäri, ye ngwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye tä nebe bare täte jökrä nie.

¹¹ Munkwe ni mda mda taredre kore, ñobtä ñan angwane ni Dänkien Jesukristo jatadita ni diantarikäre abko köböi nükerä. Munkwe ñan nüna ni kibiaka kwrere, ñobtä ñan angwane Jesukristo jatadita abko köböi nükerate bäri ja ken, munkwe tödekani Jesubti krire ye kräke. ¹² Kä ne ngwane abko kä iko kwrere amne ni jökrä käta kukwe nuene kämekäme, akwa kä iko ye kitera niken ta amne Jesu kebera nüketä, ye abko kä ngwen kwrere kitera nüke. Ye mdenbtä abko, ari kukwe kämekäme kite temen amne ari ja töi mike kwatibe kukwe kuin nuene. Ye kwrere ni rabadi juto biare ni Dänkien kaen ngäbti, ni rükä tä ja mike juto niara rüe kraire jabti ye kwrere. ¹³ Ne aisete, jändrän nuenta era metre kä ngwenbti, ye kwrere nikwe nünandre era metre. Akwa ni ñan rikadre kä ngwen nuäre ngwarbe jabtä kwärikwäri amne, ni ñan rika dröbare. Erere arato, nikwe ñan ja mikadre gure bati bati amne nikwe ñan ja näkwitadre ngwarbe kukwe kämekäme btä; nikwe ñan rüdre ngwarbe jabe

kwärikwäri amne ni mda rabadre jändrän bkäne, yebtä nikwe ñan mokredre jire ben. ¹⁴ Munkwe ñan nūna kore amne ñan kukwe kämekäme mdei ngwian jae munkwe amne, munkwe töbika ñakare btä, akwa ni Dänkien Jesukristo kākwe nūnabare ño kā nebtä amne blitabare ño kā nebtä kwe, ye kwrere munkwe nūna amne munkwe blita ni mda mdabe.

14

Ja kadre ngäbti kwärikwäri

¹ Mdakäre abko, kukwe diribare Jesukwe mröbtä, yebtä töbikata jene jene. Akwa kukwe ye mikakäre era abko ni mräkä di braibe kätä ngri kwete ñakare, ni ye abko munkwe ka ngäbti kuin amne tä töbike ño, yebtä munkwe ñan kita ngite, ² ñobtä ñan angwane jändrän jökrä abko dbe kwetadre niebare ni Dänkien Jesukwe abko ni ruäre tä nütüre, akwa ni ruäre abko di ñakare kukwe ye mikakäre era abko kätä ka bätäkä ngwarbe aibe kwete. ³ Ye abko ni ruäre kätä jändrän jökrä kwete ye ñan kākwe ni mda mda ngri kwete ñakare ye mika ngwarbe jae. Erere arato, ni ruäre ñan tä jändrän jökrä kwete ye kākwe ñan ñākä jire ni jändrän jökrä kwetaka yebtä, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe ni nibu ye kani ngäbti, aisete ni ye kākwe ja kadre ngäbti kuin arato. ⁴ Ni ruäre kätä jändrän jökrä kwete abko sribikä ni Dänkien Jesukwe, akwa ñobtä mata blite bkänkä kwrere amarebti ni sribikä bkänkä kräke abko rüere mata ñäke ye? Sribikä bkänkä kräke ye abko tä nüne kuin ya, ñakare ya akwa ye tä gare bkänkäye, aisete ni ye kākwe nūnandi kuin bkänkä okwäbti,

ñobtä ñan angwane ni Dänkien Jesu di kri abko kākwe mikadi kuin.

⁵ Mdakäre abko, nitre israelita kätä köbö jadükakrä mike bāri ütiäte köbö mda mdakrä, ye kwrere jire ni ruäre mun ngätäite tä köbö ruäre mike bāri ütiäte köbö mda mda kräke, akwa ni mda abko ie köbö kwatirekwatire tä nebe tuen ja kwrere jökrä. Ne aisete ni itire itire kätä töbike ño ye abko dbe raba ruen ie, ne ngwane mika era kwe. ⁶ Ni ruäre abko tö köbö ruäre mikai jenena ütiäte jae, ye abko tä mike ütiäte jae ni Dänkien mikakäre ütiäte jae. Erere arato, ni ruäre kätä kuin niere Ngöböye, bti tä jändrän jökrä kwete, ye abko tä kwete Ngöbö mikakäre ütiäte jae. Mdakäre abko, ni ruäre ñan tä ngri kwete, ye abko tä ja üke bāin ngri yeye, akwa tä nuene Ngöbökrä, kätä kuin niere Ngöböye amne tä mike ütiäte jae arato. ⁷ Ne aisete ni tödekaka Jesubti ñakare jire iti kätä nüne au jakrä. Erere arato ni tödekaka Jesubti ñakare jire iti abko tä krüte au jakrä, ⁸ ñobtä ñan angwane nita nüne ye abko nita nüne ni Dänkien kräke. Erere arato, ni krütadre angwane, ni krütadre ni Dänkien kräke, niara mikakäre ütiäte jae, aisete nita nire ya, ni krütadre ya, akwa ni Dänkienta ni bkäne. ⁹ Ni Dänkien rabadre ni bkäne, abkokäre niara krütani, bti nūkaninta nire rabakäre ni krütani amne ni nire Dänkiene.

¹⁰ ¿Kore ne ngwane, se ñobtä ma mden kräke ngri ñakare dbe kwetadre kätä ñäke ma mräkä jändrän jökrä kwetaka rüere? Erere arato, ¿se ñobtä ma jändrän jökrä kwetaka kätä ñäke ma mräkäbtä mikakäre ngwarbe töbikabtä bā jene kore? Mrä ni rabadi jökrä Ngöbö ngwärekre angwane, kukwe ükadite kwe nibe, aisete ¿se ñobtä mata ñäke ma

mräkä rüere kitakäre ngise ye! ¹¹ Kukwe kore ye mdenbtä Ngöbö Kukwei käta niere krörö:

Tita nüne, aisete ti ne ngwärecri ni jökrä rabadi ngukudokwäbti temen ti mikakäre ütiäte jae amne, ti Ngöbö aibe käikitadikä kwetre, niebare ni Dänkienkwe, *Isaías 45.23* abko nieta Ngöbö Kukweibtä. ¹² Ye mden kisete, ni itire itire kākwe dre dre nuendi, ye abko nikwe niedi au jökrä jakrä ni Dänkienye.

¹³ Ye mden kisete, munkwe ñan ñäkädre jire jabtä kwärikwäri, akwa nikwe töbikadre kuin ja käne, kākwe ñan kukwe mikadre ni mräkä tödekaka Jesubti ye jiete abtä ja mikadre ngite kwe Ngöbö rüere. ¹⁴ Akwa ni Dänkien Jesu nämene nüne kä nebtä angwane, kukwe diribare kwe abko kukwe era metre gare kuin tie abko krörö: Jändrän jökrä kwetadre abko ñakare jire käme Ngöbö ngwärecri, aisete munta jändrän jökrä kwete abko tä töbike era metre tuen tie, akwa ni ruäre abko ie jändrän ruäre ñan tuen dbe kwetadre, ye abko ñakare dbe niarakrä. ¹⁵ Akwa mtare mun abko tä mrö ño ño kwete, ye ñan tuen dbe mun mräkäye, akwa munta kwete janknu okwäbti, abtä jata nebe ruen ngite ie, ye ngwane munta mun mräkä tarere ñakare. Ne aisete munta mrö ño ño kwete, ye köböite munkwe ñan mun mräkätre, kräke Kristo krütani, ye mikata ja mike ngite Ngöbö rüere. ¹⁶ Ne aisete, munkwe ñan kä bian jire chi ñäkäkäre blo mrö kuin kwe-tadre ye rüere, ¹⁷ ñobtä ñan angwane Ngöböta gob-rane nibti amne Ngöbökrä abko jändrän kwetadre amne ñadre abko ñakare ütiäte. Akwa ni jökrä bti Ngöböta gobrane abko tä nüne era metre jabe kwärikwäri amne tä nüne jäme jabe kwärikwäri

amne kä tädre bäri nuäre nibtä Ngöbö Üai Deme köböire, ye abko ütiäte Ngöbökrä, ¹⁸ ñobtä ñan angwane nire nire tä nüne kore sribikäre Kristokrä ye käta kä mike nuäre Ngöböbtä amne tä nebe tuen dbe ni mda mda okwäte arato.

¹⁹ Ye aisete, jändrän jökrä käta ni die mike nüne jame jabe kwärikwäri amne tä ni die mike gwaire jökrä, ye abko ari känentari bäri ja käne.

²⁰ Angwane makwe ñan sribi Ngöbökwä tä mun jökrä ngätäite juan ngwarbe mrö aibehtä. Akwa kukwe era metre abko nere: mrö jökrä abko kuin deme amne dbe kwetadre Ngöbökwä niebare. Akwa mrö ñan tuen dbe kwetadre ni mräkäye abko nikwe kwetadre okwäbti abtä ja mikadre ngite kwe Ngöbö rüere, ye abra käme. ²¹ Ne aisete nikwe ngri kwetadre amne nikwe uba döi ñadre, köböite ni mräkä käkwe ja mikadre ngite Ngöbö rüere ne ngwane, nikwe ñan ngri kwetadre amne nikwe ñan uba döi kwaka ñadre, ye abko rabadre bäri kuin. Erere arato, jändrän mden mden nikwe nuendre käkwe ni mräkä mikadre ja mike ngite Ngöbö rüere, ye abko nikwe ñan nuendre jire chi mda.

²² Ne aisete dre tuen kuin mae, yehtä abko makwe töbika kaibe jakrä Ngöbö ngwärekre amne ñan kwetamna amne ñan ñamna ni mda mdaye. Ye mdenbtä abko nieta krörö: “Nire nire tä tikaninte, käta kukwe mden mike era, erere tä nuene amne jata nebe ruen ngite ñakare Ngöbö ngwärekre, ni ye abko btä käta nebe nuäre.” ²³ Akwa jändrän ño ño kwetadre amne ñadre ye ñan tä nebe tuen dbe ie, akwa bti ta tä kwete, ye ngwane tä ja mike ngite Ngöbö ngwärekre, ñobtä ñan angwane jändrän kwe-

tadre abko ñan tä nebe nūke gare metre ie akwa tä nuene, ye ngwane tä ja mike ngite, aisete jändrän jökrä nuendre, ye abko era metre ya, ñakare ya, akwa nita nuene, ye ngwane nita ja mike ngite.

15

¹ Akwa ni jändrän jökrä kwetaka abko di tärä kukwe diribare Jesukwe mröbtä mikakäre era täte jökrä, angwane ni mräkä di braibe käta ngri kwete ñakare, ye abko nikwe kadre ngäbti amne nikwe ñan töbikadre jändrän kuin känäkäre kaibe au jakrä ja mikakäre nuäre. ² Ni jökrä käkwe jändrän kuin nuendre ni mräkä tödekaka Jesubti mda mda kräke, niara moto mikakäre nuäre amne ja die mikakäre kwärikwäri, ³ ñobtä ñan angwane Kristo ara jire käkwe ñan jändrän kuin känäbare kaibe au jakrä ja mikakäre nuäre, akwa Ngöbö Kukwei namani tikani niarabtä, ye erere namani bare krörö ie:

Ñäkä nämane bätäkä ngwarbe ma rüere Ngöbö, ye abko nikani jökrä ti kötärä, *Salmos 69.9* abko tä tikani Kristobtä. ⁴ Kukwe jökrä tikani kore Ngöbö Kukweibtä, ye abko tikani ni töi tikakrä amne kukwe tikani kira, ye abko btä nikwe nünandrekä dite käre amne tä kä mike nuäre nibtä, ye köböire ni rabadre tödeke käre käre Ngöböbti, abkokäre namani tikani kira kore. ⁵ Angwane Ngöbö ni mikaka nünenkä dite käre amne kä mikaka jäme ni motobtä käkwe mun die mika ja töi mike ja näre jökrä, Kristo Jesu tö ie ye kwrere, ⁶ mun töi rabadre kwatibe jökrä, käkwe Ngöbö ni Dänkien Jesukristo Rün kwe ye käikitadrekä gwaire jökrä abkokäre.

⁷ Kristokwe mun itire itire kani ngäbti kuin, ye kwrere munkwe ja ka ngäbti kuin kwärikwäri Ngöbö rabadre käikitaninkä abkokäre. ⁸ Mdakäre abko, ti tö kukwe krörö nieita munye: Ngöbökwē kukwe ūkaninte nitre israelita mräkä kānekāne ben, ye mikakäre bare tāte Kristo nūkani ni klabore kwrere nitre israelitakrä, ye köböire abko Ngöbö tā ja kukwei mike tāte abko bā mikani kore kwe.

⁹ Erere arato, nitre ñakare israelitare namani ruentari tare Ngöböye, aisele Ngöbö käikitadrekä kwe-tre, abkokäre Kristo nūkani Ngöbö Kukwei mike bare. Kukwe yebtä Ngöbö Kukweita tikani krörö: Tikwe ma käikitadikä nitre ñakare israelitare ngätäite amne tikwe ka niedi ma mikakäre ütiäte. *2 Samuel 22.50; Salmos 18.49*

¹⁰ Angwane tarä mda kanti abko nieta krörö:

Mun ñakare israelitare ye kākwe kā ngwian bāri nuäre jabtä juta Ngöbökwē ye ben gwaire. *Deuteronomio 32.43*

¹¹ Amne tarä mdara jire Ngöbö Kukweibtä abko nieta krörö:

Mun ñakare israelitare juta kwatirekwatire te ye kākwe ni Dänkien Ngöbö käikitaka gwaire jökrä. *Salmos 117.1*

¹² Erere arato, Isaías kākwe kukwe tikani krörö Jesukristobtä:

Isaí bkün jatadi iti, ye abko rabadi gobrane nitre ñakare israelitarebti angwane tödekadi kwe-tre bti, *Isaías 11.10*

abko tikani kore Isaíakwe.

¹³ Angwane Ngöbö tödekakrä nikwe ye kākwe kā mika bāri nuäre munbtä amne mun mika nüne jāme kwe, munta tödeke bti ye ngwane.

Erere arato, Ngöbökwe jändrän kuin nuendre mda munkrä, yebtä munkwe ja töi mika ngibiare bätäre Ngöbö Üai Deme di kri ye köböire.

Sribi Pablokwe nitre ñakare israelitare ngätäite

¹⁴ Ti mräkätre tikwe, mun moto nena kuin krübäte ni mda mdakrä amne, kukwe bätäkä ng-warbe nena gare kabre munye amne mäträre metre jabtä kwärikwäri ye garera kuin munye abko nena gare tie. ¹⁵ Akwa tita tärä tike, nebtä abko kukwe ruäre ñan käi rikwitadrekä munbti, abkokäre tita tärä ne tike era metre gwärere munye. Tita tärä tike kore, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe ja moto mikani kuin tikrä, käkwe ti mikani sribire kore. ¹⁶ Ye aisete, mtare tita sribire Kristo Jesukrä nitre ñakare israelitare ngätäite. Erere arato, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kätä jändrän kämike, bti tä mike gare Ngöböye, ye kwrere tita sribire nitre ñakare israelitarebe, kätä niken Ngöbö kukwei kuin Jesubtä ngwena ietre, abti niaratre tä Ngöbö kukwei kuin ye kaen ngäbti angwane, tita niaratre mike gare Ngöböye amne tä nebe dbe Ngöbö ngwärekre amne Ngöbö Üai Deme kätä mike deme jenena Ngöbökrä.

¹⁷ Tita sribi nuene kore Ngöbökrä, yebtä abko ja rabadre ruen ütiäte kri tie Kristo Jesu köböire ruen tie. ¹⁸ Akwa ti abko ie ja nuke töre ñakare blite kukwe mda mda bä jene btä angwane, Kristo ara jire käkwe dre dre nuenbare ti köböire amne ñokwe ti mikani nitre ñakare israelitare ngwena tödeke Jesubti, ye aibebtä ti tö blitai, aisete namani bare ja kukweibti tie amne nämane bä mikani arato.

¹⁹ Ne aisete tikwe Ngöbö kukwei kuin Kristobtä

diribare, ye abko sribi kri ñan tuabare, bti nāmane mikani era metre Ngöbö Üai Deme diebti. Ngöbö kukwei kuin Kristobtä, ye abko tikwe mikani gare kuin täte jökrä niken juta Jerusalénte amne juta mda mdate nebe kä Ilíriate. ²⁰ Ngöbö kukwei kuin Jesubtä kädrie ngāmi, käi kānti käre ti tōta nebe rikai Ngöbö kukwei ngwena, ñobtä ñan angwane ni mdakwe sribi kōmikanintbe, ye kānti ti ñan tō sribire ni mda jiebti. ²¹ Ne aisete Ngöbö Kukwei tikani kira rabadre bare, abkokäre tita sribire jirekābe kore. Ngöbö Kukwei ye abko tä niere krörö:

Ni mda mda ñakare israelitare abko ie kukwe nie ñakare niarabtä abko ie rükadi gare.

Angwane ni mda mda ñakare israelitare abko olote blita ñakare niarabtä abko ie niara rükadi gare, *Isaías 52.15*

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä. ²² Ye mden kisete, nitre ñakare israelitare, ben ti nāmane sribire kore kä mda mda kānti, abtä ti ngāmi ne-beta basare munye. Tikwe ja köböi kitani bäre bäre niken mun kānti yete, akwa kukwe namani ti jiete.

Pablo tö näin basare juta Romate

²³ Akwa mtare tita sribire, ye kānti tikwe sribibarera ünān jökrä angwane, ti tō namani rikai basare munye yete, ye abko käi nikanina kabre ta, ²⁴ aisete ti näin España, ye ngwane ti tō rikai nebe basare jire mun kānti yete. Ti rabadi bā jötrö mun kānti Roma yete akwa, kä rabadi nuäre tibtä mun tuare. Yebti munkwe ti die mikadre abko bti ti näin, ruen tie.

²⁵ Akwa gwängwarbe abko ja mräkätre nete kākwe jändrän biani ja mräkätre tödekaka Jesubti

Jerusalénbo kräke abko ti bike niken bien ietre, aisete ti bike nikenta käne Jerusalén, ²⁶ ñobtä ñan angwane ja töi jenbti ja mräkätre Macedo-niabo, Acayabo kākwe ngwian ūkaninkrö juandre ni bobre bobre ja mräkätre tödekaka Jesubti Jerusalénbo ngätäite kräke. ²⁷ Niaratrekwe ngwian ūkaninkrö ja töi jenbti ja mräkätre Jerusalénbo kräke, akwa era metre niaratre rabadre jändrän ye nuene nierare, ñobtä ñan angwane nitre ñakare israelitare, ben nitre israelita kākwe jändrän jökrä kuin Ngöbökwe nikrä dräibare jabti niaratre die mikakäre, ye kwrere arato nitre ñakare israelitare kākwe nitre israelita tödekaka Jesubti die mikadre arato jändrän jakwebti ruen tie. ²⁸ Ne aisete ti näin Jerusalén, kākwe ngwian biandi ünän jökrä ja mräkätreye, yebti ti näin España mda angwane, ti näin basare jire mun kanti yete. ²⁹ Akwa ti rabadi yete angwane, jändrän kuin Kristokwe, yebti nikwe ja die mikadi kwärikwäri ye abko gare kuin tie.

³⁰ Ti mräkätre, ni Dänkien Jesukristo köböire amne Ngöbö Üai ni mikaka ja tarere kwärikwäri, ye köböire munkwe ja geta gwaire tibe sribi tare krübäte tikrä nebtä amne munkwe blita tikrä Ngöböbe. ³¹ Angwane nitre israelitare kätä tödeke ñakare Jesubti tä nüne Judea, ne ngäniene Ngöbökwe ti ngibiadre abko munkwe ribe ie tikrä. Erere arato, ti näin ngwian ngwena ja mräkätre Jerusalénbo kräke, ye abko niaratrekwe kadre ngäbti kuin abko munkwe ribe Ngöböye arato. ³² Yebti Ngöbö tö ne ngwane, kä rabadi nuäre kri tibtä rikare ja tuen munbe amne tikwe jadükadre basare kwärä munye yete. ³³ Ngöbö kä jame

bianka nie, ye raba mun jökrä ben. Abko kore se. Amen.

16

Pablota köbö kuin juen mrä

¹ Mrä abko, ti mräkä merire Febe bike niken mun kanti. Niara abko nitre tödekaka Jesubti die mikaka abko tä nüne juta Cencreate. Ye mden bike niken mun kanti. ² Ne aisete ni Dänkien köböire ni tödekaka Jesubti tä ja kaen ngäbti, ye kwrere munkwe niara ka ngäbti angwane, kukwe mda mda kwe, btä munkwe die mika, ñobtä ñan angwane niarata ni kwati die mike amne ti ara jire die mikata krübäte kwe abti kä nuke mtare arato, aisete munkwe die mika.

³ Amne Priscila btä brare kwe Aquila abko sribi muko tikwe Kristo Jesukrä, ye kräke tita köbö kuin juen abko munkwe nie ietre. ⁴ Niaratre nibu ye abko bäsi krütani ti diantarikäre. Yebtä abko ñan ti aibe tä kuin niere ietre, akwa ni mräkä jökrä ñakare israelitare käta tödeke Kristo Jesubti kä ketareketare temen käta kuin niere Ngöböye btätre siba. ⁵ Mdakäre abko, nitre tödekaka Jesubti tä ja ükekrö Priscila amne Aquila gwiriete, ye kräke tita köbö kuin juen abko munkwe nie ietre.

Erere arato, ti kukwe muko tare kri tikwe Epeneto, kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ie. Niara ye abko käkwe tödekani bäri käne Kristobti provincia Asiate. ⁶ Amne María käkwe sribibare kri munkrä, ye kräke tita köbö kuin juen arato, munkwe nie ie. ⁷ Erere arato, ti mräkätre israelita Andrónico amne Junias nämane ngite gwaire tibe kä teri amne, niaratre ütiäte kri nitre Jesu kukwei

ngwianka ngätäite amne niaratre kākwe tödekani bāri kāne Kristobti ti ngwä. Niaratre ye krāke tita köbö kuin juen arato, munkwe nie ietre. ⁸ Amne Amplias ti kukwe muko tare tikwe ni Dänkien köböire, ye krāke tita köbö kuin juen arato, munkwe nie ie. ⁹ Erere arato, Urbano sribi muko munkwe Kristokrā ye krāke tita köbö kuin juen, amne Estaquis tare tikwe, ye krāke tita köbö kuin juen, munkwe nie ietre. ¹⁰ Mdakāre abko, Apeles kätä tödeke kwatibe Kristobti, ye abko bā mikani kwe ja tare nikabtä, niara ye krāke tita köbö kuin juen arato, munkwe nie ie. Erere arato tita köbö kuin juen Aristóbulo mrākākrā, munkwe nie ietre. ¹¹ Amne ti mrākā israelita nūnanka ti kāite Herodión, krāke tita köbö kuin juen, munkwe nie ie. Erere arato, Narciso mrākā kätä ni Dänkien mike era, krāke tita köbö kuin juen, munkwe nie ietre. ¹² Mdakāre abko, Trifena amne Trifosa kätä sribire ni Dänkien krāke, niaratre ye krāke tita köbö kuin juen, munkwe nie ietre. Erere arato, Pérsida tare nikwe ye kätä sribire kri ni Dänkien krāke, niara ye krāke tita köbö kuin juen arato, munkwe nie ie. ¹³ Amne Rufo tä Ngöbö kukwei mike era abtä ütiäte kri Ngöbö ngwārekri abko krāke tita köbö kuin juen, munkwe nie ie. Erere arato, Rufo meye namani ti meye kwrere tikrā abko krāke tita köbö kuin juen arato, munkwe nie ie. ¹⁴ Mdakāre abko, tita köbö kuin juen Asíncrito krāke amne Flegonte krāke, erere arato tita köbö kuin juen Hermas krāke, Patrobas krāke amne Hermes krāke amne ja mrākātre mda mda tödekaka Jesubti tä ja gete bentre, krāke tita köbö kuin juen, munkwe nie ietre. ¹⁵ Erere arato, tita köbö kuin juen Filólogo

kräke, Julia Kräke amne Nereo Kräke, erere arato Nereo ngwai merire, Kräke tita köbö kuin juen, munkwe nie ietre. Amne Olimpäs Kräke tita köbö kuin juen amne ja mräkätäre tödekaka Jesubti tä bentre yete, ye Kräke tita köbö kuin juen jökrä, ye abko munkwe nie kore ietre.

¹⁶ Akwa mun abko kākwe ja demain era metre kwārikwāri Ngöbö kābti abko tita niere munye. Ja mräkätäre jökrä tä gätäre Kristo kābti nere temen tä köbö kuin juen mun jökrä Kräke.

¹⁷ Ti mräkätäre, mräkäre abko kukwe mda ti tö niei munye abko krörö: Ngöbö kukwei kuin Jesubtä diribare munye abko munkwe kani ngābti, kukwe ye rüere ni mda mda jatai dirire bā jene mun mikakäre rüre jabe kwārikwāri amne mun mikakäre Kristo gibiekāta. Ni ye kwrere ngāniene munkwe nikra kuin ja kāne amne munkwe ñan ja geta jire chi bentre, ¹⁸ ñobtä ñan angwane niaratre ñan tä sribire ni Dänkien Kristokrä akwa, tä sribire au jakrä, kätä ñāke nuāre nuāre dirikäre, ye kätä nitre mokrere ñakare jabti ngökö, aisetē munkwe mokre jabti. ¹⁹ Amne mun jökrä kätä dirikätäre munye mike täte, ye abko bāri kái nuāre tibtä, akwa yebtä munkwe ñan dirikätäre blo mikadre täte arato, akwa mun rabadre töbtä jändrän kuinkuin nuenkāre, ie ti tö, akwa kukwe kāmekāme ñan rükadre gare munye, abkokäre munkwe ñan ja kitadre btä, ie ti tö. ²⁰ Ye abko munkwe nuendre kuin kore, ye ngwane Ngöbö kā jāme bianka nie, ye kākwe Satana mikadi tükarekā jötrö ngwarbe ja ngoto täni munye. Erere arato, ni Dänkien Jesu kākwe ja moto mika kuin mun jökrä Kräke.

²¹ Mdakäre abko, sribi muko tikwe Timoteo käta köbö kuin juen mun Kräke. Erere arato, Lucio, Jasón amne Sosípater ti mräkätire israelita käta köbö kuin juen mun jökrä Kräke. ²² Amne ti kä Tercio, ti ne abko Pablokwe mikani tärä ne tikaka jakrä juandre munye, ti ne käta köbö kuin juen mun Kräke ni Dänkien käbti arato. ²³ Amne Gayo käta kä bien nitre tödekaka Jesubtiye ja gwiriete, ye erere tita mtare Gayo gwiriete nete, Gayo ye käta köbö kuin juen mun Kräke. Erere arato, Erasto ngwian ngibiabtikä juta Corinto nete käta köbö kuin juen mun jökrä Kräke amne, ni mräkä Cuarto käta köbö kuin juen mun jökrä Kräke arato.

²⁴ [Amne ni Dänkien Jesukristo käkwe ja moto mika kuin mun jökrä Kräke. Amen.]*

²⁵ Ngöbö kukwei kuin Jesukristobtä tita näin mike gare, ye köböire Ngöbökwé mun mika nünenkä dite abko ie ti tö, aisete ari Ngöbö käikitekä, ñobtä ñan angwane kukwe ye nämane kaibe tiebe Ngöbökwé, akwa niara tö namani mikai gare nie. Ngöbö ngämi kä ne dätere, känenkri kukwe ye mikanintbe kwe, bti ükani kaibe tiebe kwe, ²⁶ akwa nitre Ngöbö kukwei niekä käkwe tärä tikani abko köböire Ngöbö nena mike gare nie, ye abko Ngöbö nünanka kärekäre käkwe mikanintbe kore, erere namani bare. Ne aisete mtare nitre ñakare israelitare kä jökräbti temen, ie Ngöbökwé kukwe tiebe ye mikani gare kuin amne niaratre käkwe Ngöbö kukwei mikadre era, käkwe tödekadre Jesubti amne mikadre täte kwetre, abkokäre mikani gare ietre. ²⁷ Ne aisete, Ngöbö itibe töbtä

* **16:24** Kukweta tikani corcheta ngätäite ñan tä tikani manuscrito bari kuinkuinbtä.

ye aibe raba mikani ütiäte kri kärekäre Jesukristo
kõböire. Abko kore se. Amen. Ne ngöra.

Kukwe kuin ngöbökwé
New Testament in Ngäbere (PM:gym:Ngäbere)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ngäbere

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Ngäbere [gym], Panama

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Ngäbere

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
dc5ef235-14f7-5b3f-997a-59dae7b091fe